

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561)

วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รายละเอียดของหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วิทยาเขต/คณะ : ท่าพระจันทร์ / วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : 25420051100158
ภาษาไทย : หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์
ภาษาอังกฤษ : Master of Arts Program in Creative Development

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ภาษาไทย ชื่อเต็ม ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาเชิงสร้างสรรค์)
ชื่อย่อ ศศ.ม. การพัฒนาเชิงสร้างสรรค์
ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม Master of Arts (Creative Development)
ชื่อย่อ M.A. (Creative Development)

3. วิชาเอก

ไม่มี

4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 39 หน่วยกิต

5. รูปแบบของหลักสูตร

5.1 รูปแบบ

หลักสูตรพหุวิทยาการ ระดับปริญญาโท ศึกษา 2 ปี

5.2 ภาษาที่ใช้

หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนใช้ภาษาไทยเป็นหลัก มีการใช้ภาษาต่างประเทศตามความจำเป็น ในกรณีที่มีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิชาวต่างประเทศมาเป็นผู้บรรยาย วิทยาการ หรือแลกเปลี่ยนทางวิชาการ เอกสารที่ใช้ในการศึกษา หนังสือ ตำราหลัก เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยภาษาต่างประเทศจะเน้นภาษาอังกฤษเป็นหลัก

5.3 การรับเข้าศึกษา

รับนักศึกษาไทย นักศึกษาในประชาคมอาเซียน และนักศึกษาต่างชาติ ที่สามารถพูด ฟัง อ่าน เขียน และเข้าใจภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษได้ดี

5.4 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ

5.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 ปรับปรุงจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ชนบทศึกษาและการพัฒนา)

พ.ศ. 2556

กำหนดเปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561 (เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561)

ได้พิจารณาถ้อยแถลงโดยคณะกรรมการนโยบายวิชาการ

ในการประชุมครั้งที่

ได้รับอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัย

ในการประชุมครั้งที่

7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมเผยแพร่คุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
ในปีการศึกษา 2563

8. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

1. นักวิจัยหรือนักวิชาการของหน่วยงานภาครัฐ ธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรพัฒนาระหว่างประเทศ
2. พนักงานของภาคธุรกิจทำหน้าที่ดูแลงานด้านพัฒนามนุษย์ พัฒนางานที่เชื่อมสัมพันธ์กับชุมชน (งานด้าน corporate social responsibility) หรือองค์กรที่ทำงานด้านการพัฒนาชุมชน
3. นักพัฒนาอิสระ
4. ผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อสังคม (social enterprise)
5. นักวางแผนกลยุทธ์ประจำหน่วยงานรัฐและเอกชน
6. ที่ปรึกษาให้กับภาคธุรกิจและภาคประชาสังคมในการประสานงานกับภาครัฐและ/หรือชุมชน

9. ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน ตำแหน่งทางวิชาการ และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิการศึกษา/สถาบัน/ปีการศึกษาที่จบ
1	3101xxxxxxxx	รองศาสตราจารย์ ดร. ความเชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนาชุมชน	อรศรี งามวิทยาพงศ์	- สส.ด. (การบริหารสังคม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546 - ร.ม. (การระหว่างประเทศและ การทูต) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530 - ว.บ. (การหนังสือพิมพ์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522

ลำดับ	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิการศึกษา/สถาบัน/ปีการศึกษาที่จบ
2	3101xxxxxxxx	รองศาสตราจารย์ ดร. ความเชี่ยวชาญ ด้านเศรษฐศาสตร์ การเมืองและแรงงาน	นภาพร อติวานิชยพงศ์	- Ph.D. (Economics) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545 - M.E (Economics) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529 - ศ.บ. (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525
3	3339xxxxxxxx	รองศาสตราจารย์ ดร. ความเชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนาชุมชน	วรวิมล โรมรัตน์พันธ์	- Ph.D. (Urban Environmental Engineering & Management) AIT, 2543 - M.S. (Agrarian Studies) U. of the Philippines Los Banos, 2525 - กศ.บ. (สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2518

10. สถานที่จัดการเรียนการสอน

วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ท่าพระจันทร์

11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

11.1 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยในรอบ 2 ทศวรรษที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วยิ่งจากนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาของรัฐบาลชุดต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจระหว่างประเทศทั้งระดับภูมิภาคและระดับโลก กล่าวในส่วนของบริบทแรก เศรษฐกิจหลังวิกฤตการณ์ร้ายแรงจากเศรษฐกิจฟองสบู่แตกและการลดค่าเงินในปี 2540 เกิดนโยบายใหม่จากรัฐบาลในการฟื้นฟูประเทศ เช่น นโยบายเศรษฐกิจรากหญ้า ซึ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวางรวดเร็วในพื้นที่ชนบท โดยเฉพาะนโยบายประชานิยม ซึ่งยกระดับรายได้ การอาชีพ และรูปแบบการบริโภค ความเป็นอยู่ของประชาชนในภาคชนบทอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งนิยามเดิมของ “ชนบท” อันหมายถึงพื้นที่เกษตรกรรมในรูปแบบที่ใช้แรงงานเข้มข้น พึ่งพิงรายได้หลักจากการเกษตรมาสู่เกษตรกรรมสมัยใหม่ การใช้เครื่องมือเครื่องจักรในการเกษตรและภาคธุรกิจได้เข้าไปมีบทบาทในภาคการเกษตรเพิ่มมากขึ้นอย่างชัดเจน เกิดอุตสาหกรรมการเกษตรทั้งในไร่ นา สวน การปศุสัตว์ โครงสร้างรายได้หลักมิได้มาจากการเกษตรเพียงอย่างเดียว หากแต่มาจากการรับจ้างในภาคเกษตรกรรมและงานในเมืองเพิ่มมากขึ้นตามการขยายตัวของพื้นที่เมืองและกิ่งเมืองที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

มีงานวิจัยหลายเรื่องที่ยืนยันว่า ชนบทในรูปแบบเดิมได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว และจากนโยบาย-ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มุ่งจะเปลี่ยนประเทศไทยให้พ้นกับดักของประเทศรายได้ปานกลาง และการเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) บริบทเหล่านี้จะยิ่งสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและอย่างกว้างขวางกับพื้นที่ชนบทเดิม เมื่อรวมกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจระดับโลกและภูมิภาค โดยเฉพาะการเกิดขึ้นของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การเติบโต

ขยายอำนาจอย่างกว้างขวางและทรงพลังของมหาอำนาจเศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาชนจีน ก่อผลกระทบให้กับการเปลี่ยนแปลงในประเทศไทยอย่างมหาศาล ทั้งด้านการใช้และจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ชนบท ทั้งป่า เขา ทะเล การอาชีพ การจ้างงาน ฯลฯ การเปลี่ยนเส้นทางคมนาคมใหม่ ๆ การข้ามพรมแดน กฎหมาย ข้อบังคับ เขตเศรษฐกิจพิเศษ ฯลฯ ล้วนแล้วแต่ก่อผลกระทบกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศอย่างที่เราอาจกล่าวได้ว่า มิเคยเกิดขึ้นมาก่อน หรือเคยเกิดขึ้นมาแล้ว ในยุคการพัฒนาไปสู่ความทันสมัย (Modernization) ยุคโลกไร้พรมแดน ของโลกาภิวัตน์ (Globalization) หากแต่ไม่กว้างขวางไร้พรมแดนเท่ากับปัจจุบันและอนาคตอันใกล้นี้ เนื่องจากมี ปัจจัยสำคัญของความก้าวหน้าอย่างสูงของเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยเร่งที่สำคัญของการขับเคลื่อนขนาดการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางรวดเร็ว

11.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

อิทธิพลของการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นความเจริญเติบโตและความมั่งคั่งทางวัตถุตั้งที่กล่าวมา เกิดขึ้นโดยที่นโยบายรัฐ กฎหมาย ระบบการเมืองการปกครอง ไม่เอื้ออำนวยให้เกิดความเสมอภาคและยุติธรรมแก่ ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ และการขาดธรรมาภิบาลจากปัญหาทุจริต คอร์รัปชัน ได้ก่อให้เกิดการเอาเปรียบ มือใครยาวสาวได้สาวเอา ขยายช่องว่างของเศรษฐกิจระหว่างคนยากจนและคนร่ำรวยอย่างรุนแรงชัดเจนมากยิ่งขึ้นอีก เป็นชนวนจุดให้เกิดการต่อสู้ การใช้ความรุนแรงทางการเมืองอย่างดุเดือดและเรื้อรัง เช่นเดียวกับการใช้ความรุนแรง ระหว่างผู้คนในสังคม ทั้งจากการถูกบีบคั้นของความยากจนและการเสียดัดวัฒนธรรมแบบบริโภคนิยม หล่มหลง วัตถุ ความมั่งคั่ง เกิดการหาประโยชน์จากการค้ามนุษย์ การทำร้ายทารุณกรรมเด็ก คดีอาชญากรรม และการเพิ่ม มากขึ้นของผู้ติดยาเสพติดสุรา และปัญหาสุขภาพจากโรคไม่ติดต่อ (Non Communicable Diseases / NCD) ซึ่ง กลายเป็นปัญหาต่อคุณภาพชีวิตของพลเมือง และการใช้งบประมาณมหาศาลในการรักษา อีกทั้งความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่นำไปสู่การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการติดต่อสื่อสาร ก่อผลกระทบโดยตรงและอย่างยิ่งต่อ รูปแบบของวิถีชีวิต ระบบความสัมพันธ์ในทุกระดับทั้งในครอบครัว กลุ่ม องค์กร สถาบัน และสังคมโดยรวม ที่อยู่ อาศัยกันแบบปัจเจกนิยม ตัวใครตัวมัน ละเลยการพัฒนาจิตใจและจิตวิญญาณ

ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมดังกล่าวก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่กระทบ กับ คุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ

12. ผลกระทบจาก ข้อ 11.1 และ 11.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

12.1 การพัฒนาหลักสูตร

การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในภาคชนบทดังที่กล่าวมา มีผลกระทบโดยตรงให้หลักสูตรการศึกษา ซึ่งเคยใช้ฐานชนบทเป็นพื้นที่สำคัญของการศึกษาเรียนรู้เพื่อสร้างการพัฒนา คือหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ชนบทศึกษาและการพัฒนา) มีอาจหลีกเลี่ยงได้ที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางบริบทของ พื้นที่ชนบทเดิม ด้วยการปรับปรุงหลักสูตรให้บูรณาการความรู้ทุกศาสตร์ ในฐานะของ “**พัฒนศาสตร์**” ให้พลิก กระบวนทัศน์ใหม่ของการพัฒนาให้ชุมชนท้องถิ่นได้จัดการตนเอง (Self Regulation/Organization) มิใช่การพัฒนา ที่ตั้งอยู่บนวาทกรรมการพัฒนาและความรู้แบบเดิมที่เน้นจากบนลงล่าง (Top down) หากแต่ตระหนักจุดอ่อนจุด แข็งของการพัฒนาที่ผ่านมา มีศักยภาพที่จะคัดสรรนำสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่มาต่อยอดบนฐานเดิมของชุมชน ด้วยความ เชื่อมั่นการมีสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียมตามระบอบประชาธิปไตยในการพัฒนาของท้องถิ่นตามอุดมการณ์สำคัญของ ศ.ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

หลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่จะให้ลำดับความสำคัญเบื้องต้นสูงสุดแก่การร่วมพัฒนาปัจจัยที่ท้องถิ่นขาดแคลนมาอย่างต่อเนื่องตลอดหลายทศวรรษของการพัฒนา คือการพัฒนาความรู้ กระบวนการเรียนรู้จากท้องถิ่น เพื่อสร้างความมั่นคงอย่างแข็งแกร่งยั่งยืน ก่อนการเชื่อมต่อกับภาคอื่น บริบทอื่น ที่แม้จะมีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน แต่ควรเกิดขึ้นเมื่อรากฐานความรู้ของท้องถิ่นได้รับการต่อเติมให้มั่นคง เพียงพอที่จะไม่คลอนแคลน จนถูกดูดกลืนเข้าเป็นบริวารของการพัฒนากระแสหลักให้ถูกเอาเปรียบ เหมือนหลายทศวรรษที่ผ่านมา เพราะมีแต่การเสริมพลังให้เกิดการสร้างความรู้-กระบวนการเรียนรู้ของท้องถิ่นเท่านั้น ชุมชนและสังคมไทยจึงจะมีพลังก้าวเดินสู่ความเสมอภาค เท่าเทียมได้จริง มีกำลังที่จะก้าวสู่จุดหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goal /SDG) ในคริสต์ศตวรรษที่ 21

ด้วยเหตุดังกล่าวมานี้ วิทยาลัยฯจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการปรับเปลี่ยนหลักสูตร ศศ.ม. (ชนบทศึกษาและการพัฒนา) ให้ทันสมัยและก้าวนำการเปลี่ยนแปลงได้ ด้วยการปรับปรุงหลักสูตรปี 2556 อีกครั้งหนึ่ง และเปิดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2561

12.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

การปรับปรุงหลักสูตรคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายในพันธกิจสำคัญของวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ซึ่งกำหนดขึ้นตามปณิธานและแนวคิดของศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ คือการจัดการศึกษาที่มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาสโดยเฉพาะในภาคชนบทหรือในชุมชนท้องถิ่น โดยตีความ “คุณภาพชีวิต” มิให้แยกส่วนหรือจำกัดตามการพัฒนากระแสหลักที่มีรัฐ ธุรกิจ เพียงกระแสเดียว หากจะต้องมุ่งพัฒนาตามอุดมการณ์ของ “คุณภาพแห่งชีวิต : ปฏิทินแห่งความหวังจากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน” ของศาสตราจารย์ ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์

13. ความสัมพันธ์ (ถ้ามี) กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในวิทยาลัย/คณะ/ภาควิชาอื่น

13.1 รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนโดยวิทยาลัย/คณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

ไม่มี

13.2 รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้วิทยาลัย/คณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

ไม่มี

13.3 การบริหารจัดการ

ไม่มี

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1 ปรัชญา

มุ่งสร้างมหาบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญการคิดในแบบต่างๆ พร้อมกับเป็นนักปฏิบัติในการพัฒนาสังคม ท้องถิ่น อย่างเข้าใจในความเฉพาะของบริบทที่หลากหลายแตกต่าง เป็นผู้มียึดมั่นในอุดมการณ์สันติประชาธรรม คือ สร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างสันติวิธี พัฒนาประชาธิปไตยอย่างใส่ใจในเสรีภาพ ความยุติธรรม และภราดรภาพ มีสำนึกที่เอื้ออาทรต่อสรรพชีวิตและระบบนิเวศ เป็นผู้มีทักษะในการเชื่อมโยงแนวคิดและการปฏิบัติให้บูรณาการไปสู่การเกิดนวัตกรรมในท้องถิ่นและสังคม ด้วยการศึกษาเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงผ่านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ทำงาน หรือประเด็นของเนื้อหางาน (Issues) ที่ตนเองมีประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ อีกทั้งมีความสามารถในการสื่อสาร สร้างแรงบันดาลใจ เป็นผู้นำและผู้ตาม ผู้เชื่อมประสาน อย่างเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น

1.2 ความสำคัญ

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ (หลักสูตรพหุวิทยาการ/หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561) เป็นหลักสูตรสหวิทยาการ (Multidisciplinary Discipline) มีความสัมพันธ์โดยตรงกับพันธกิจหลักของการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย เนื่องจากหลักสูตรมุ่งเน้นเรื่องการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางการพัฒนา โดยบูรณาการกระบวนการทำวิทยานิพนธ์เข้ากับการทำงานรับใช้สังคมโดยเฉพาะในระดับชุมชน-ท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม เกิดวิทยานิพนธ์ที่เป็นผลงานวิชาการที่รับใช้สังคม พัฒนาความรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมของการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เกิดการจัดการความรู้ช่วยเสริมสร้างพลังในการจัดการตนเอง (Self Organization) ของครอบครัว กลุ่ม ชุมชน องค์กร และสังคม ที่อยู่บนฐานของภูมิปัญญาเดิมและเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กรและชุมชน อีกทั้งเอื้อให้ผู้เรียนเข้าใจสังคมและชุมชนอย่างลึกซึ้ง มองเห็นความสลับซับซ้อน พลวัต เข้าใจการขับเคลื่อนกฎหมาย นโยบาย ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาโดยภาคประชาชน เข้าใจบทบาทขององค์กรเอกชน และภาคประชาสังคมในการพัฒนาประเทศจากปฏิบัติการทำวิทยานิพนธ์ในพื้นที่

1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม รับผิดชอบต่อส่วนรวม มีจิตสำนึกอาสาสมัคร รักสันติประชาธรรม
2. มีโลกทัศน์แบบองค์รวม วิเคราะห์สังเคราะห์เหตุปัจจัยต่างๆ อย่างรอบด้าน มีวิธีการทำงานพัฒนาแบบบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ สามารถคิด วิเคราะห์ ประมวล สังเคราะห์สร้างสรรค์แนวคิดและวิธีการพัฒนาที่เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริงในฐานวัฒนธรรมของการมีชีวิตอยู่ร่วมกันในทุกระดับ
3. มีความเป็นผู้นำ มีทักษะความสามารถในการแสวงหา สร้างความรู้ใหม่ด้วยการวิจัยและพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ที่เกิดจากการบูรณาการศาสตร์ที่หลากหลาย สร้างความรู้ใช้ในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม ประหยัด พึ่งตนเองได้และเกิดประโยชน์สุขอย่างยั่งยืนแก่ท้องถิ่นและสังคม

2. แผนพัฒนาปรับปรุง คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จครบถ้วน ภายใน5.... ปี

การพัฒนา/ เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
1. การพัฒนาความร่วมมือและรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการวิจัย และการสร้างนวัตกรรมด้านการพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างเครือข่ายสถาบัน องค์กร ชุมชน ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ 2. ส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนทำวิจัยและพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ 3. ส่งเสริมให้นักศึกษาเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ ในประเด็นที่สัมพันธ์กับงานวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอน 4. ส่งเสริมให้อาจารย์และนักศึกษาจัดและเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมการพัฒนา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนงานวิจัย และผลงานวิชาการ สืบเนื่องของอาจารย์ 2. จำนวนผลงานวิจัยของอาจารย์และนักศึกษาที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติ 3. จำนวนครั้งที่อาจารย์และนักศึกษาเข้าร่วมและนำเสนอผลงานทางวิชาการในการประชุมสัมมนาทางวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ
2. การส่งเสริมความสามารถด้านการวิจัย และการสร้างนวัตกรรมการพัฒนาของนักวิจัยระดับกลางให้เป็นนักวิจัยระดับสูง	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดการศึกษาในแผนการเรียนที่ทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียวโดยไม่มีการศึกษาขนานรายวิชาสำหรับ อาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย นักพัฒนาที่มีผลงานทางวิชาการ หรือมีประสบการณ์วิจัยในระดับปานกลางหรือดีให้สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นนักวิจัย นักพัฒนานวัตกรรมทางการพัฒนาในระดับสูงและเชี่ยวชาญมากขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนผลงานวิจัย บทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือนำเสนอในการประชุมสัมมนาทางวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ 2. จำนวนนักศึกษาต่อปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในแผนการเรียนที่ไม่มีการศึกษาขนานรายวิชา (แผน ก แบบ ก1)
3. การติดตามความก้าวหน้าของการทำวิทยานิพนธ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้มีการรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยทุกภาคการศึกษาด้วยการนำเสนอรายงานความก้าวหน้าต่อที่ประชุมคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ 2. นักศึกษาเขียนบทความที่เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยวิทยานิพนธ์ในที่ประชุมวิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลการประเมินวิทยานิพนธ์/ 2. จำนวนบทความวิทยานิพนธ์ที่เผยแพร่

หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

1. ระบบการจัดการศึกษา

1.1 ระบบ

ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ ใน 1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้โดยใช้เวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ โดยเพิ่มชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับภาคปกติ

1.2 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

จัดการเรียนการสอนภาคฤดูร้อนตามความเหมาะสม

1.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ไม่มี

2. การดำเนินการหลักสูตร

2.1 วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

นอกวัน-เวลาเวลาราชการ (ภาคค่ำ)

วันจันทร์ ถึงวันศุกร์ เวลา 18.00 น. ถึง 20.00น. หรือ

วันเสาร์ – อาทิตย์ เวลา 9.00 น. ถึง 16.00 น.

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนสิงหาคม - ธันวาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนมกราคม - พฤษภาคม

ภาคฤดูร้อน เดือนมิถุนายน - กรกฎาคม

2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีทุกสาขาหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยรับรองวิทยฐานะ

2. ต้องมีค่าระดับเฉลี่ยสะสม 2.50 ขึ้นไป หรือมีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 3 ปี ในสาขาที่เกี่ยวข้อง

3. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต้องเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561

การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

1. ผู้เข้าศึกษาต้องผ่านการสอบข้อเขียนและการสอบสัมภาษณ์

2. ผู้เข้าศึกษาต้องส่งผลทดสอบภาษาอังกฤษ TU-GET หรือ TOEFL หรือ IELTS (ผลสอบต้องไม่เกิน 2 ปี นับถึงวันสมัคร) ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำหนด

3. ผู้ศึกษาแผน ก แบบ ก1 จะต้องเป็นผู้ที่มีพื้นที่ทำงาน หรือมีประสบการณ์ทำงานกับโครงการทางสังคม

4. เงื่อนไขอื่นๆ ให้เป็นไปตามประกาศรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ/หรือวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ กำหนด

2.3 ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า

ปัญหาที่อาจพบก็คือ ความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษไม่ดีพอ ทำให้ไม่สามารถผ่านเกณฑ์ภาษาอังกฤษ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นักศึกษาใช้เวลามากในการทำคะแนนเข้าใจตำราภาษาต่างประเทศ

2.4 กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2.3

สำหรับนักศึกษาที่ได้ผลการทดสอบภาษาอังกฤษไม่ถึงตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำหนด จะต้องเรียนและสอบผ่านวิชาภาษาอังกฤษ 1 และภาษาอังกฤษ 2 หรือสอบผ่านการทดสอบภาษาอังกฤษ TU-GET หรือ TOEFL หรือ IELTS โดยได้ระดับคะแนนในระดับที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนดก่อนสำเร็จการศึกษา

2.5 แผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

รับปีละไม่เกิน 20 คน โดยคาดว่าจะมีผู้สำเร็จการศึกษาปีละ 16 คน (ร้อยละ 80)

จำนวนนักศึกษา	จำนวนนักศึกษาแต่ละปีการศึกษา				
	2561	2562	2563	2565	2565
ชั้นปีที่ 1	20	20	4	-	-
ชั้นปีที่ 2	-	20	20	4	-
ชั้นปีที่ 3	-	-	20	20	4
รวม	20	40	44	24	24
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา	-	16	20	20	20

2.6 ระบบการศึกษา

- แบบชั้นเรียน
- แบบทางไกลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก
- แบบทางไกลผ่านสื่อแพร่ภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก
- แบบทางไกลทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-learning)
- แบบทางไกลทางอินเทอร์เน็ต
- อื่นๆ (ระบุ)

2.7 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา และการลงทะเบียนเรียนข้ามมหาวิทยาลัย

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561 ทั้งนี้ การเทียบโอนของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร) ให้เทียบโอนได้ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561

3. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน**3.1 หลักสูตร****3.1.1 จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาศึกษา**

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 39 หน่วยกิต

ระยะเวลาศึกษา เป็นหลักสูตรแบบศึกษาไม่เต็มเวลา นักศึกษาต้องใช้ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างน้อย 4 ภาคการศึกษาปกติ และอย่างมากไม่เกิน 10 ภาคการศึกษาปกติ

3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

3.1.2.1 แผน ก แบบ ก 1 (ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์)

1. วิทยานิพนธ์	39	หน่วยกิต
----------------	----	----------

3.1.2.2 แผน ก แบบ ก 2 (ศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์)

1. หมวดวิชาบังคับ	18	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเลือก	9	หน่วยกิต
3. วิทยานิพนธ์	12	หน่วยกิต

3.1.2.3 แผน ข (ไม่ทำวิทยานิพนธ์)

1. หมวดวิชาบังคับ	18	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเลือก	15	หน่วยกิต
3. การค้นคว้าอิสระ	6	หน่วยกิต

3.1.3 รายวิชาในหลักสูตร

3.1.3.1 รหัสวิชา

รายวิชาในหลักสูตรประกอบด้วย อักษรย่อ 2 ตัว และเลขรหัส 3 ตัว โดยมีความหมาย ดังนี้
อักษรย่อ ปพส/PCD หมายถึง อักษรย่อของสาขาวิชา การพัฒนาเชิงสร้างสรรค์

เลขหลักหน่วย	หมายถึง ลำดับวิชาของแต่ละกลุ่ม
เลข 0 - 9	หมายถึง ลำดับวิชาของแต่ละกลุ่ม
เลขหลักสิบ	หมายถึง กลุ่มของลักษณะวิชา
เลข 0	หมายถึง วิชาบังคับ
เลข 7	หมายถึง วิชาเลือกในหมวดวิชาวิจัย
เลข 8	หมายถึง วิชาเลือกในหมวดวิชาทฤษฎีทางสังคมศาสตร์
เลข 9	หมายถึง วิชาเลือกอื่นๆ
เลขหลักร้อย	หมายถึง ระดับของวิชา
เลข 5	หมายถึง วิชาพื้นฐาน
เลข 6	หมายถึง วิชาการระดับสูง
เลข 7	หมายถึง วิชาการระดับสูงและ/หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
เลข 8	หมายถึง วิชาวิทยานิพนธ์

3.1.3.2 รายวิชา

1. วิชาบังคับ

1.1 นักศึกษา แผน ก แบบ ก1 เฉพาะผู้ที่หลักสูตรประเมินให้ศึกษารายวิชา
 ต้องเลือกศึกษาวิชาบังคับไม่เกิน 5 วิชา 15 หน่วยกิต โดยไม่นับหน่วยกิต

1.2 นักศึกษาแผน ก แบบ ก2 และแผน ข ต้องศึกษาวิชาบังคับจำนวน 6 วิชา
18 หน่วยกิต ดังนี้

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต (บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
ปพส.601	กระบวนทัศน์ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนา	3 (3-0-9)
PCD601	Development Paradigm, Concepts and Theories	
ปพส.602	วิธีวิทยาการวิจัย การพัฒนา และการจัดการความรู้	3 (3-0-9)
PCD602	Research Methodology in Development and Knowledge Management	
ปพส.603	การขับเคลื่อนนโยบาย กฎหมายและกลไกที่สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม	3 (3-0-9)
PCD603	Formulation and Enforcement of Development Policy Laws and Mechanism for Social change	
ปพส.604	จริยศาสตร์การพัฒนา	3 (3-0-9)
PCD604	Ethics of Development	
ปพส.605	การบริหารองค์กรและโครงการพัฒนา	3 (3-0-9)
PCD605	Management of Development Organizations and Projects	
ปพส.701	สัมมนาการจัดการอย่างสร้างสรรค์ในสังคมพหุวัฒนธรรม	3 (3-0-9)
PCD701	Seminar on Creative Management in Multicultural Society	

2. วิชาเลือก

2.1 นักศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ให้เลือกศึกษาไม่น้อยกว่า 3 วิชา 9 หน่วยกิต

2.2 นักศึกษา แผน ข ให้เลือกศึกษา 5 วิชา รวม 15 หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต (บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
ปพส.681	แนวคิดและการประยุกต์ใช้ศาสตร์แห่งความซับซ้อนเพื่อการพัฒนา	3 (3-0-9)
PCD681	Concept and Application of Complexity Science in Social Development	
ปพส.682	ชนบทไทยศึกษา	3 (3-0-9)
PCD682	Thai Rural Studies	
ปพส.691	การจัดการงานอาสาสมัครเพื่อการพัฒนา	3 (3-0-9)
PCD691	Volunteer Management for Development Work	
ปพส.692	ประชาสังคมกับการพัฒนาสังคมไทย	3 (3-0-9)
PCD692	Civil Society and Social Development in Thai society	
ปพส.693	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	3 (3-0-9)
PCD693	Natural Resources Management for Sustainable Development	
ปพส.694	นวัตกรรมสังคมเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	3 (3-0-9)
PCD694	Social innovation in local development	

ปพส.695	การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวางแผน พัฒนาเมืองและชนบท (พัฒนาสังคม)	3 (3-0-9)
PCD695	Information Technology Administration for Urban and Rural Development Planning (Social Development Planning)	
ปพส.696	สัมมนาเฉพาะเรื่องด้านการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์	3 (3-0-9)
PCD696	Seminar on Special Topic Related to Creative Development	
ปพส.697	การศึกษาค้นคว้าเลือกสรร	3 (3-0-9)
PCD697	Selected Topic of Study	
ปพส.771	การออกแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างสร้างสรรค์	3 (3-0-9)
PCD771	Action Research Design with Creativity and Innovation	
ปพส.772	การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนา	3 (3-0-9)
PCD772	Action Research for Development	

ทั้งนี้ นักศึกษาสามารถเลือกศึกษารายวิชาเลือกต่างๆ ที่เปิดสอนในหรือนอกมหาวิทยาลัยระดับปริญญาโท โดยรายวิชาดังกล่าวต้องมีการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคและได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานั้นๆ ระบบทวิภาคและได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานั้นๆ ซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกศึกษารายวิชาต่างคณะได้ไม่เกิน 6 หน่วยกิต

3. การค้นคว้าอิสระ สำหรับนักศึกษา แผน ข

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
ปพส.799	การค้นคว้าอิสระ	6
PCD799	Independent Study	

4. วิทยานิพนธ์ สำหรับนักศึกษาแผน ก แบบ ก1 และแบบ ก2

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต
ปพส.839	วิทยานิพนธ์ (สำหรับนักศึกษาแผน ก แบบ ก1)	39
PCD839	Thesis	
ปพส.800	วิทยานิพนธ์ (สำหรับนักศึกษาแผน ก แบบ ก2)	12
PCD800	Thesis	

3.1.4 แสดงแผนการศึกษา

ปีการศึกษาที่ 1								
แผน ก แบบ ก 1			แผน ก แบบ ก 2			แผน ข		
ภาคเรียนที่ 1			ภาคเรียนที่ 1			ภาคเรียนที่ 1		
ปพส.839 วิทยานิพนธ์	39	หน่วยกิต	ปพส.601 กระบวนทัศน์	3	หน่วยกิต	ปพส.601 กระบวนทัศน์	3	หน่วยกิต
			แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนา			แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนา		
			ปพส.602 วิธีวิทยาการวิจัย	3	หน่วยกิต	ปพส.602 วิธีวิทยาการวิจัย	3	หน่วยกิต
			การพัฒนา และการจัดการความรู้			การพัฒนา และการจัดการความรู้		
			วิชาเลือก 1	3	หน่วยกิต	วิชาเลือก 1	3	หน่วยกิต
รวม	39	หน่วยกิต	รวม	9	หน่วยกิต	รวม	9	หน่วยกิต
ภาคเรียนที่ 2			ภาคเรียนที่ 2			ภาคเรียนที่ 2		
ปพส.839 วิทยานิพนธ์	39	หน่วยกิต	ปพส.603 การขับเคลื่อน	3	หน่วยกิต	ปพส.603 การขับเคลื่อน	3	หน่วยกิต
			นโยบาย กฎหมายและกลไกที่สอดคล้องกับ			นโยบาย กฎหมายและกลไกที่สอดคล้องกับ		
			การเปลี่ยนแปลงของสังคม			การเปลี่ยนแปลงของสังคม		
			ปพส.604 จริยศาสตร์	3	หน่วยกิต	ปพส.604 จริยศาสตร์	3	หน่วยกิต
			การพัฒนา			การพัฒนา		
			วิชาเลือก 2	3	หน่วยกิต	วิชาเลือก 2	3	หน่วยกิต
รวม	39	หน่วยกิต	รวม	9	หน่วยกิต	รวม	9	หน่วยกิต

ปีการศึกษาที่ 2								
แผน ก แบบ ก 1			แผน ก แบบ ก 2			แผน ข		
ภาคเรียนที่ 1			ภาคเรียนที่ 1			ภาคเรียนที่ 1		
ปพส.839 วิทยานิพนธ์	39	หน่วยกิต	ปพส.605 การบริหาร	3	หน่วยกิต	ปพส.605 การบริหาร	3	หน่วยกิต
			องค์กรและโครงการพัฒนา			องค์กรและโครงการพัฒนา		
			ปพส.701 สัมมนาการจัดการ	3	หน่วยกิต	ปพส.701 สัมมนาการจัดการ	3	หน่วยกิต
			อย่างสร้างสรรค์ในสังคมพหุวัฒนธรรม			อย่างสร้างสรรค์ในสังคมพหุวัฒนธรรม		
			วิชาเลือก 3	3	หน่วยกิต	วิชาเลือก 3	3	หน่วยกิต
						สอบประมวลความรู้		
รวม	39	หน่วยกิต	รวม	9	หน่วยกิต	รวม	9	หน่วยกิต
ภาคเรียนที่ 2			ภาคเรียนที่ 2			ภาคเรียนที่ 2		
ปพส.839 วิทยานิพนธ์	39	หน่วยกิต	ปพส.800 วิทยานิพนธ์	12	หน่วยกิต	ปพส.799 การค้นคว้าอิสระ	6	หน่วยกิต
						วิชาเลือก 4	3	หน่วยกิต
						วิชาเลือก 5	3	หน่วยกิต
รวม	39	หน่วยกิต	รวม	12	หน่วยกิต	รวม	12	หน่วยกิต

3.1.5 คำอธิบายรายวิชา

วิชาบังคับ

ปพส.601 กระบวนทัศน์ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนา 3 (3-0-9)

PCD601 Development Paradigm, Concepts and Theories

แนวคิด ทฤษฎีร่วมสมัย ข้อถกเถียงที่มีต่อพัฒนาการทางกระบวนทัศน์ของการพัฒนาที่อยู่เบื้องหลัง ภายใต้บริบทสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวิถีวิทยา ตลอดจนผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นตามมา จากกระบวนทัศน์การพัฒนาก่อนสังคมสมัยใหม่ สู่ยุคความทันสมัยที่มีกระบวนทัศน์แบบลดรูปแยกส่วน เปลี่ยนผ่านไปสู่กระบวนทัศน์การพัฒนาเชิงบูรณาการแบบองค์รวม รวมถึงกระบวนทัศน์ใหม่ของการพัฒนาที่เริ่มก่อร่างขึ้นในสังคมร่วมสมัย

Explore concepts and theories of Development Paradigms which laid out under different socio-economic contexts and methods from the period of pre-modern, modern to present. Discuss the shift from modern reductionist- mechanistic to integral-holistic paradigms.

ปพส.602 วิธีวิทยาการวิจัย การพัฒนา และการจัดการความรู้ 3 (3-0-9)

PCD602 Research Methodology in Development and Knowledge Management

กระบวนทัศน์ของการวิจัย หลักการเลือกและวิธีบูรณาการวิธีการวิจัย การพัฒนากรอบความคิด การวิจัยทางสังคมศาสตร์ การวิจัยทางเลือก การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้จากฐานราก (Grounded Theory) ของท้องถิ่น การวิจัยประเมินผล การวิจัยในยุคสารสนเทศ การพัฒนาเอกสารเชิงความคิดการวิจัย ข้อเสนอการวิจัยแบบบูรณาการ ความเชื่อมโยงของการวิจัยกับการจัดการความรู้ และกระบวนการประเมินผลงานวิจัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

Discuss research paradigm and principle of integration of research methods. Develop conceptual framework of various types of research, include: alternative research, action research based on grounded theory, evaluation research, research in information society. Practice in writing concept paper, integrated research proposal which demonstrate ability to link research and knowledge management, and evaluation of research utilization.

ปพส.603 การขับเคลื่อนนโยบาย กฎหมายและกลไกที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม 3 (3-0-9)

PCD603 Formulation and Enforcement of Development Policy

Laws and Mechanism for Social change

การต่อสู้ทางวาทกรรมและรูปธรรมของนโยบาย กฎหมาย กระบวนการ แนวทางการพัฒนา นโยบายสาธารณะ บัญญัติกฎหมายสาธารณะที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในมิติต่างๆ รวมทั้งวิเคราะห์ปัจจัยด้านนโยบายสาธารณะที่มีผลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

Debate on discursive practices of the state and non-state actors concerning formulation and enforcement of the state development policies, law, development procedure, public policy, and public laws related to sustainable development. Analyze how public policies effects social change.

ปพส.604 จริยศาสตร์การพัฒนา 3 (3-0-9)
PCD604 Ethics of Development
กรอบความคิดเกี่ยวกับจริยศาสตร์ที่สัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อกระบวนทัศน์ของการพัฒนามนุษย์ และสังคมจากอดีตถึงปัจจุบัน โดยเน้นหนักการทำความเข้าใจในแนวคิด และรูปธรรมของ จริยศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการพัฒนา เช่น ความเสมอภาค ความยุติธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน ความยากจน ความมั่งคั่ง การปกครอง เป็นต้น

The conceptual frameworks of ethics influencing the paradigm of development of human and society from the past to the present by focusing on understanding the conceptual and physical aspects of the ethics directly related to development such as: equality; fairness; human rights; community rights; poverty; security; and administration.

ปพส.605 การบริหารองค์กรและโครงการพัฒนา 3 (3-0-9)
PCD605 Management of Development Organizations and Projects
วงจรและขั้นตอนของการบริหารจัดการองค์กรและโครงการพัฒนา การศึกษาและวิเคราะห์ ปัญหา การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา การวางแผนโครงการ การบริหารโครงการ การประเมินแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้องาน การติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาที่ดำเนินการโดยองค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน โดยการศึกษาเน้นที่การฝึกวิเคราะห์กรณีศึกษา

Cycle and procedures of management of development organizations and projects through the study of various cases. Analyze problems, identify society development strategies. Discuss plans, management, and monitoring and evaluation of development projects, implemented by both public and private sectors.

ปพส.701 สัมมนาการจัดการอย่างสร้างสรรค์ในสังคมพหุวัฒนธรรม 3 (3-0-9)
PCD701 Seminar on Creative Management in Multicultural Society
วิชาบังคับก่อน : สอบได้วิชา 1. ปพส.601 กระบวนทัศน์ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนา และ
2. ปพส.602 วิธีวิทยาการวิจัย การพัฒนา และการจัดการความรู้
แนวทางการจัดการอย่างสร้างสรรค์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมไทย วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาอันเกิดจากลักษณะความแตกต่างหลากหลายของคนในสังคมพหุวัฒนธรรมในด้านต่างๆ วิเคราะห์บทเรียนในอดีตทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมาสู่การออกแบบการจัดการอย่างสร้างสรรค์

Prerequisite : Have earned credits of 1. PCD601 Development Paradigm, Concepts and Theories
2. PCD602 Research Methodology in Development and Knowledge Management
Methods of Creative Management aiming for peaceful environment in Thai society.
Analyze cause of problems within multicultural society. Draw the lessons from Thailand and other countries and hence move toward the design of creative management model.

วิชาเลือก

ปพส.681 แนวคิดและการประยุกต์ใช้ศาสตร์แห่งความซับซ้อนเพื่อการพัฒนา 3 (3-0-9)

PCD681 Concept and Application of Complexity Science in Social Development

วิชาบังคับก่อน : สอบได้วิชา ปพส.601 กระบวนทัศน์ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนา

กระบวนทัศน์-วิธีคิดในการทำความเข้าใจสังคมและระบบนิเวศแบบเส้นตรง (Linearity) แยกส่วนลดทอนและแบบซับซ้อน (Complexity) การเปลี่ยนย้ายของกระบวนทัศน์ (Paradigm shift) ที่มีอิทธิพลต่อความรู้ชุดใหม่ด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ซึ่งสร้างการเปลี่ยนแปลงในภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ธุรกิจ องค์กรพัฒนา บูรณาการกระบวนทัศน์แต่ละแบบมาวิเคราะห์วิกฤตการณ์ของชีวิต สังคมและระบบนิเวศตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

Prerequisite : Have earned credits of PCD601 Development Paradigm, Concepts and Theories

Address paradigms and conceptualization of socio-ecological system adhered by various school of thoughts: Linearity, classification, reduction approach and complexity/multiplicity approach. The paradigm shift portraits process of knowledge construction in Natural Science, Social Science, and Humanities. The shifts, hence, change world view of the state, business sector, and development organization in an analysis of crisis of life, society and ecological system.

ปพส.682 ชนบทไทยศึกษา 3 (3-0-9)

PCD682 Thai Rural Studies

แนวคิด รูปแบบการศึกษาสังคมชนบทไทย ที่เชื่อมโยงกับการเมือง วัฒนธรรม และความสัมพันธ์กับโลกและประเทศเพื่อนบ้าน การเปลี่ยนผ่านจากสังคมเกษตรกรรมสู่สังคมอุตสาหกรรม ความเป็นสมัยใหม่ และหลังสมัยใหม่ของชนบทไทย วิถีชีวิตอันเป็นผลมาจากโลกาภิวัตน์ และขบวนการเคลื่อนไหวท้องถิ่นภูมิมณฑลของภาคชนบทไทย

Concepts and methods of Thai rural studies related to politics, culture and global-local relationship, transformation of agriculture society to entrepreneurial society, modernization and post-modernization surrounded by globalization and localization movement.

ปพส.691 การจัดการงานอาสาสมัครเพื่องานพัฒนา 3 (3-0-9)

PCD691 Volunteer Management for Development Work

แนวคิดการจัดการองค์กร กลุ่ม อาสาสมัครเพื่อสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับทิศทางการพัฒนา รูปแบบการจัดการ การออกแบบ และการระดมทรัพยากร พัฒนาแนวคิดอุดมการณ์จิตอาสา จิตสาธารณะ และการเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม โดยเน้นการสร้าง ความเข้าใจและยอมรับในความแตกต่างและปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเป็นธรรม

Concepts of organization, group and volunteer management aiming at efficiency and effectiveness of development work. Discuss directions, styles of management, designs and resource mobilization to raise voluntary ideology, public consciousness and create active citizenship. Focus on awareness building with respect to individual differences and fairness.

ปพส.692	ประชาสังคมกับการพัฒนาสังคมไทย	3 (3-0-9)
PCD692	Civil Society and Rural Development in Thai society ความหมายและแนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับประชาสังคมกำเนิดและพัฒนาของขบวนการเคลื่อนไหว ประชาสังคมรูปแบบต่าง ๆ ในประเทศไทย บทบาทของประชาสังคมที่มีต่อการพัฒนาสังคมไทยในมิติต่างๆ โดย เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม The meaning and concepts about different forms of civil society and Social development in Thailand, roles of civil society contributing to development of Thai society in different dimensions, especially the rural development, by interconnecting economical, political and social changes.	
ปพส.693	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	3 (3-0-9)
PCD693	Natural Resources Management for Sustainable Development สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติในชนบท ความสัมพันธ์กับการพัฒนาชนบทแนวคิดและแนวทางใน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งในมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ศึกษาผลกระทบและความ ขัดแย้งในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ รัฐและการเปลี่ยนแปลง Situation of natural resources in Thai rural society and its relation with Rural development and approaches to the natural resource management in different dimensions: political, economic, social and cultural; and to study the conflicts in natural resource management and its' impacts of the state.	
ปพส.694	นวัตกรรมสังคมเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	3 (3-0-9)
PCD694	Social innovation in local development ความหมาย พัฒนาการและแนวโน้ม การก่อตัวขึ้นของแนวคิด พรหมแดนความรู้ ตลอดจน ความสำคัญของนวัตกรรมสังคมในฐานะผลผลิตที่ถูกคิดและออกแบบ เพื่อใช้แก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสาธารณสุข เรียนรู้แนวทางและกรอบการวิเคราะห์และการพัฒนานวัตกรรมสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาให้ ชุมชนท้องถิ่น ผ่านกรณีศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ฝึกฝนการคิดเชิงการออกแบบนวัตกรรมสังคม (design thinking) เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่น Meanings, development and trends of social innovation. View Social innovation as an important tool to solve economic, social, environment and health problems. Discuss experiences and lessons learned from case studies. Develop the social innovation design thinking for local development.	

ปพส.695	การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวางแผน พัฒนาเมืองและชนบท (พัฒนาสังคม)	3 (3-0-9)
PCD695	Information Technology Administration for Urban and Rural Development Planning (Social Development Planning) แนวคิด รูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) การใช้ โปรแกรมประยุกต์ (Application) การประยุกต์ใช้ระบบฐานข้อมูล (Database System) เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจในโครงการพัฒนาเมืองและการพัฒนาชนบท Concepts and patterns of information technology administration. Apply application programs and database systems to create people participation in planning and decision making in urban and rural development projects.	
ปพส.696	สัมมนาเฉพาะเรื่องด้านการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์	3 (3-0-9)
PCD696	Seminar on Special Topic Related to Creative Development ค้นคว้าและวิเคราะห์ปรากฏการณ์และรากเหง้าของปัญหาในประเด็นการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ อย่างหลากหลาย ตามความสนใจร่วมกันของนักศึกษาและผู้สอน ประมวลแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ ปรากฏการณ์ นักศึกษาออกแบบและนำเสนอโครงงานวิจัย ต่อคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำไปสู่การพัฒนา เป็นโครงงานวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ Research and analyze the phenomena and root causes of development problems using creative development perspectives and other related concepts and theories. Design and propose research project which lay as ground for dissertation proposal.	
ปพส.697	การศึกษากรณีเลือกสรร	3 (3-0-9)
PCD697	Selected Topic of Study ค้นคว้าและวิเคราะห์ประเด็นที่สนใจเป็นการเฉพาะ ภายใต้กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ เอื้ออำนวยและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนามุมมองและองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัยและหลากหลาย Study topics in development science relevant to students' interests, The seminar aims to encourage students to come up with new perspectives and knowledge.	
ปพส.771	การออกแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างสร้างสรรค์	3 (3-0-9)
PCD 771	Action Research Design with Creativity and Innovation วิชาบังคับก่อน : สอบได้วิชา ปพส.601 กระบวนทัศน์ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนา การออกแบบการวิจัยที่ใช้สหศาสตร์ เน้นการบูรณาการ เชื่อมโยงแบบองค์รวมทั้งส่วนที่เป็นแนวคิด เนื้อหา กระบวนการและภาคที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่นวัตกรรมทางสังคม (social innovation) นวัตกรรมเชิง ผลิตภัณฑ์ (product innovation) นวัตกรรมเชิงกระบวนการ (process innovation) และนวัตกรรมเชิงความคิด (paradigm innovation)	

Prerequisite : Have earned credits of PCD601 Development Paradigm, Concepts and Theories
Design the interdisciplinary and integrated research which links concepts, content and corporation process by which concerned sectors can participate. The research projects should lead to social innovation, product innovation, process innovation and paradigm innovation.

ปพส.772 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนา 3 (3-0-9)

PCD772 Action Research for Development

วิชาบังคับก่อน : สอบได้วิชา ปพส. 602 วิธีวิทยาการวิจัย การพัฒนา และการจัดการความรู้

เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ในชุมชนที่เป็นกรณีศึกษาด้วยวิธีการ เทคนิคเครื่องมือต่างๆ ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้สอน นำข้อมูลมาฝึกวิเคราะห์ชุมชนแล้วมีวางแผนการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่สนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนได้อย่างแท้จริง

Prerequisite : Have earned credits of PCD602 Research Methodology in Development and Knowledge Management

With close supervision and facilitation of the lecturer, students will have direct experiences in filed data collection by using various tools and methods. Based on the obtained data, students will perform a community analysis and subsequently plan for action research to solve the problem and improve the community.

การค้นคว้าอิสระ

ปพส.799 การค้นคว้าอิสระ 6

PCD799 Independent Study

ศึกษาประเด็นหรือปัญหาการพัฒนาที่สนใจ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ผู้ควบคุม เรียบเรียงและนำเสนอเป็นรายงานทางวิชาการ โดยรักษาคูณธรรม จริยธรรมในการเขียนรายงาน

The student chooses the problem or issue on social Development to study and report in academic format, with ethical standard, under the approval and close supervision of the academic supervisor.

วิทยานิพนธ์

ปพส.839 วิทยานิพนธ์ 39

PCD839 Thesis

ค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์และสังเคราะห์ในประเด็นที่สนใจ โดยใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างมีมาตรฐานทางวิชาการภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา ผลการศึกษานำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่และหรือกระบวนการใหม่ๆ ในการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์

Research, analyze, and synthesize selected topic using conceptual framework and related theories to comply with academic standard under the supervision of dissertation advisor. The research findings should lead to the development of new knowledge.

ปพส.800	วิทยานิพนธ์	12
PCD800	Thesis	

ค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นที่สนใจ โดยใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างมีมาตรฐานทางวิชาการภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา ผลการศึกษานำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่และหรือกระบวนการใหม่ๆ ในการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์

Research, analyze, and synthesize selected topic using conceptual framework and related theories to comply with academic standard under the supervision of dissertation advisor. The research findings should lead to the development of new knowledge.

3.2 ชื่อ สกุล เลขประจำตัวประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

3.2.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับที่	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
						สถาบัน	พ.ศ.
1.	3101xxxxxxxx	รองศาสตราจารย์ ดร.	อรศรี งามวิทยาพงศ์	สส.ด. ร.ม. ว.บ.	การบริหารสังคม การระหว่างประเทศและการทูต การหนังสือพิมพ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2546
						มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2530
						มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2522
2.	3101xxxxxxxx	รองศาสตราจารย์ ดร.	นภาพร อติวานิชยพงศ์	Ph.D M.E. ศ.บ.	Economics Economics เศรษฐศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2545
						มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2529
						มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2525
3.	3339xxxxxxxx	รองศาสตราจารย์ ดร.	วรวุฒิ โรมรัตน์พันธ์	Ph.D M.S. ก.ศบ.	Urban Environmental Engineering and Management Agrarian Studies การศึกษา	Asian Institute of Technology	2543
						The University of the Philippines Los Banos., The Philippines (2525)	2525
						มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (บางแสน)	2518

3.2.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับที่	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
						สถาบัน	พ.ศ.
1.	3101xxxxxxxx	รองศาสตราจารย์ ดร.	อรศรี งามวิทยาพงศ์	สส.ด. ร.ม. ว.บ.	การบริหารสังคม การระหว่างประเทศและการทูต การหนังสือพิมพ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2546
						มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2530
						มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2522
2.	3101xxxxxxxx	รองศาสตราจารย์ ดร.	นภาพร อติวานิชยพงศ์	Ph.D M.E. ศ.บ.	Economics Economics เศรษฐศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2545
						มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2529
						มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2525
3.	3339xxxxxxxx	รองศาสตราจารย์ ดร.	วรวุฒิ โรมรัตน์พันธ์	Ph.D M.S. ก.ศบ.	Urban Environmental Engineering and Management Agrarian Studies การศึกษา	Asian Institute of Technology	2543
						The University of the Philippines Los Banos., The Philippines (2525)	2525
						มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (บางแสน)	2518

3.2.3 อาจารย์พิเศษ และผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมสอนในหลักสูตร

ลำดับที่	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ - สกุล	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
						สถาบัน	ปี พ.ศ.
1.	3600xxxxxxxx	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	จิตติ มงคลชัยอรัญญา	Ph.D.	Urban Environmental Management	Asian Institute of Technology	2546
2.	3100xxxxxxxx	รองศาสตราจารย์	ปาริชาติ วัลย์เสถียร	M.Sc.	Rural Development Planning	Asian Institute of Technology	2524
3.	xxxxxxxxxxxx	ศาสตราจารย์	ศักดิ์ชัย สายสิงห์	Doctorat	Histoire de l'art et Archeologie	Universite de Paris-Sorbonne, France	2541
4.	xxxxxxxxxxxx	รองศาสตราจารย์	ธนิช เลิศชาญฤทธ์	Ph.D	Anthropology	Washington State University, USA	2001
5.	xxxxxxxxxxxx	-	พิสิฐ เจริญวงศ์	M.S.	Anthropology	University of Pensilvania, USA	2515
6.	xxxxxxxxxxxx	รองศาสตราจารย์	อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์	Ph.D.	Special Education for The Gifted	University of Pittsburgh, USA.	2532
7.	xxxxxxxxxxxx	รองศาสตราจารย์	ฉันทัททย อัจฉา	Ph.D.	Ph.D. (Candidate in Development and Planning)	Aalborg University, DEN	2559
8.	xxxxxxxxxxxx	-	ปรีดี โชติช่วง	Ph.D.	องค์กรและพัฒนางองค์กร	จากมหาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ ลูซอน เซนต์ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	2533
9.	xxxxxxxxxxxx	รองศาสตราจารย์	ประภาส ปันตบแต่ง	Ph.D.	รัฐศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2540
10.	xxxxxxxxxxxx	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	บัญชากร แก้วส่อง	Ph.D.	พัฒนศึกษาศาสตร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	2531
11.	xxxxxxxxxxxx	-	นัฐวุฒิ วงศาเสถียร	PhD.	Organizational Development and Human Capability Management	มหาวิทยาลัยบูรพา	2555

4. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือการฝึกปฏิบัติ) (ถ้ามี)

4.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

ไม่มี

4.2 ช่วงเวลา

ไม่มี

4.3 การจัดเวลาและตารางสอน

ไม่มี

5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำการศึกษาอิสระ และการทำวิทยานิพนธ์

5.1 คำอธิบายโดยย่อ

แผน ก แบบ ก1

นักศึกษาจะต้องทำวิทยานิพนธ์โดยต่อยอดพื้นฐานความรู้เดิม เพื่อสร้างความรู้ใหม่และทำให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการด้านการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน

แผน ก แบบ ก2 นักศึกษาจะต้องทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมทางด้านการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ

การค้นคว้าอิสระ นักศึกษาต้องศึกษาประเด็นหรือปัญหาที่นักศึกษาสนใจ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ผู้ควบคุม เรียบเรียงและนำเสนอเป็นรายงานทางวิชาการ

5.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดทฤษฎีและกระบวนการทำการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย และกระบวนการทำวิจัยตามแนวทาง และสามารถดำเนินการวิจัยที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมใหม่ทางด้านการพัฒนา

5.3 ช่วงเวลา

แผน ก แบบ ก1 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 1

แผน ก แบบ ก2 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2

แผน ข ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2

5.4 จำนวนหน่วยกิต

แผน ก แบบ ก2 39 หน่วยกิต

แผน ก แบบ ก1 12 หน่วยกิต

แผน ข 6 หน่วยกิต

5.5 ข้อกำหนดการทำวิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ และการสอบประมวลความรู้

5.5.1 การทำวิทยานิพนธ์ / การค้นคว้าอิสระ

5.5.1.1 แผน ก แบบ ก1 ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์

1. นักศึกษาสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้ตั้งแต่ภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษา เมื่อสอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติตามที่หลักสูตรกำหนด
2. นักศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษตามความเหมาะสม
3. หลังจากจดทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้คณบดี วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการวิทยานิพนธ์ รวมไม่น้อยกว่า 3 คน ซึ่งจะให้คำแนะนำนักศึกษา รวมทั้งสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และสอบวิทยานิพนธ์
4. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

5.5.1.2 แผน ก แบบ ก2 ทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา

1. นักศึกษาจะจดทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้ เมื่อศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาค การศึกษา มีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต โดยได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00
2. นักศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษตามความเหมาะสม
3. หลังจากจดทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้คณบดี วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการวิทยานิพนธ์ รวมไม่น้อยกว่า 3 คน ซึ่งจะให้คำแนะนำนักศึกษา รวมทั้งสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และสอบวิทยานิพนธ์
5. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

5.5.1.3 แผน ข ทำการค้นคว้าอิสระและศึกษารายวิชา

1. นักศึกษาจะจดทะเบียนทำการค้นคว้าอิสระได้ เมื่อศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษา มีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต โดยได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00
2. นักศึกษาจะมีสิทธิ์ทำการค้นคว้าอิสระ เมื่อนักศึกษาสอบประมวลความรู้ผ่าน
3. นักศึกษาต้องทำการค้นคว้าอิสระเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษตามความเหมาะสม
4. หลังจากจดทะเบียนทำการค้นคว้าอิสระแล้ว นักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงการค้นคว้าอิสระต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้คณบดี วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และกรรมการการค้นคว้าอิสระ รวมไม่น้อยกว่า 3 คน ซึ่งจะให้คำแนะนำนักศึกษา รวมทั้งสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ และสอบการค้นคว้าอิสระ
5. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

5.5.2 การสอบวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. การสอบวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และการสอบวิทยานิพนธ์ที่จะได้ผลระดับ S ต้องได้มติเป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

5.5.3 การสอบการค้นคว้าอิสระ

1. อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. การสอบการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

5.5.4 การสอบประมวลความรู้ เฉพาะแผน ข

1. การสอบประมวลความรู้เป็นการสอบข้อเขียนและ/หรือสอบปากเปล่า
2. นักศึกษามีสิทธิที่จะสอบประมวลความรู้ เมื่อจดทะเบียนรายวิชาบังคับครบ 9 หน่วยกิต โดยมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00
3. หลักสูตร จะเปิดสอบประมวลความรู้ ซึ่งเป็นการสอบแบบข้อเขียนและหรือสอบปากเปล่า ปีการศึกษาละ 3 ครั้ง โดยคณบดี เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบประมวลความรู้
4. นักศึกษาจะต้องสอบประมวลความรู้ให้ได้ระดับ P (ผ่าน) ภายใน 3 ครั้ง มิฉะนั้น จะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

5.6 การเตรียมการ

1. มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ
2. ส่งนักศึกษาไปนำเสนอผลงานทางวิชาการในเวทีต่างๆ
3. มีการประเมินความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาโดยอาจารย์ที่ปรึกษา หรือคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เป็นประจำทุกเทอม

5.7 กระบวนการประเมินผล

1. ประเมินจากคุณภาพการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระของนักศึกษา
2. ประเมินจากความสม่ำเสมอและความต่อเนื่องในการทำและวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
3. ประเมินจากจำนวนผลงานของนักศึกษาที่นำเสนอในเวทีวิชาการ
4. ประเมินจากการได้รับเชิญไปบรรยาย/เสวนาในประเด็นที่นักศึกษาทำหรือวิทยานิพนธ์

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

1. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนักศึกษา
<p>1. เป็นผู้มีความสามารถและทักษะการคิดเชิงบูรณาการ สามารถอธิบายความสัมพันธ์เชื่อมโยงขององค์ประกอบในมิติและในระดับต่างๆ ได้โดยชัดเจนเพียงพอที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ <u>และ</u></p> <p>2. เป็นนักปฏิบัติที่ดำเนินการอย่างมีฐานคิด มิใช่ นักเทคนิค ผลิตซ้ำสิ่งเดิม แต่สามารถคิดสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านแนวคิดและปฏิบัติการอย่างบูรณาการทั้ง 2 ส่วน ให้เกิดนวัตกรรมทางสังคม</p> <p>3. เป็นผู้ที่มีจิตสำนึกต่อส่วนรวมทุกระดับ และต่อการดำรงรักษาระบบประชาธิปไตย ระบบนิเวศ การพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่ละเลย เพิกเฉยต่อความ ยุติธรรม ทุกรูปแบบ</p>	<p>1. การเรียนรายวิชา เน้นการพัฒนาเชิงความคิดใช้รูปแบบการสัมมนากับบุคคลที่มีความแตกต่างหลากหลาย เพื่อให้ตระหนักถึงความรู้และความคิดในแบบต่างๆ การถอดบทเรียนนักคิด-นักปฏิบัติในระดับสากลและท้องถิ่น, การฝึกฝนทดลองการคิด เป็นต้น</p> <p>2. การจัดทำวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะใน แบบ ก1 ที่มุ่งฝึกฝนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อสร้างประสบการณ์ของกระบวนการบูรณาการความคิด ความรู้ และการปฏิบัติจากสถานการณ์จริงในระดับพื้นที่ทั้งท้องถิ่นและพื้นที่ทางสังคม กระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความเชื่อมโยงของการคิดและการปฏิบัติ/การวิจัยและการพัฒนา (R & D) ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงใหม่ในระดับต่างๆ</p> <p>3. เปิดช่องทางสนับสนุนการร่วมเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในหลักสูตรและวงวิชาการภายนอก เช่น การร่วมทำงานวิจัยกับคณาจารย์ การเป็นผู้ช่วยสอน การร่วมเวทีเสนอผลงานวิชาการ การตีพิมพ์บทความ เป็นต้น</p>

2. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

2.1 คุณธรรม จริยธรรม

2.1.1 ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรมที่ซับซ้อนเชิงวิชาการ โดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น
2. วินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
3. มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ
4. เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
5. เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม
6. มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

2.1.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบการสัมมนา กระตุ้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความแตกต่างในมิติต่างๆ โดยเน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงและกรณีศึกษาที่เป็นประเด็นถกเถียงทางจริยธรรม จัดประสบการณ์ตรงให้เรียนรู้ครอบคลุมประเด็นด้านคุณธรรม จริยธรรมในการใช้ชีวิต การทำงาน และสังคม

2.1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ใช้วิธีการประเมินหลากหลายวิธีทั้งการประเมินระหว่างเรียนและภายหลังสิ้นสุดการเรียนรายวิชา โดยผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน เพื่อร่วมชื่น และวิทยากรพิเศษที่รับเชิญ

2.2 ความรู้

2.2.1 ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาสาระหลักของสาขาวิชา ตลอดจนหลักการและทฤษฎีที่สำคัญ
2. สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจ รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหา
3. สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในวิชาชีพ รวมทั้งการนำไปประยุกต์
4. รู้ เข้าใจและสนใจพัฒนาความรู้ ความชำนาญทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
5. มีความรู้ในแนวทางของสาขาวิชาที่ศึกษาเพื่อให้สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลง และเข้าใจผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
6. สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

เน้นการสอนโดยให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำความรู้มาปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนกับผู้อื่น การใช้ปัญหาเป็นฐาน เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ทั้งในชั้นเรียน และพื้นที่ทางสังคม โดยกลวิธีในการสอน มีทั้งบรรยาย อภิปราย การค้นคว้า การลงมือปฏิบัติผ่านการทำวิจัยย่อย ศึกษาจากกรณีศึกษาด้วยการดูงาน

2.2.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

มีการประเมินหลายวิธี ทั้งการนำเสนอผลงานการค้นคว้าในชั้นเรียนและพื้นที่ปฏิบัติงาน การรับมอบหมายให้วิจารณ์งานผู้อื่น การจัดทำรายงานย่อยและรายงานภาค การทำหน้าที่ผู้ช่วยสอน ทำหน้าที่ผู้ดำเนินการสัมมนา

2.3 ทักษะทางปัญญา

2.3.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

1. คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ
2. สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์
3. สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ
4. สามารถประยุกต์ความรู้ และทักษะกับการแก้ไขปัญหาในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

2.3.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

สอนโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการแก้ไขปัญหาทั้งระดับบุคคลและระดับกลุ่มในสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงโดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การอภิปราย การวิเคราะห์กรณีศึกษา การถอดบทเรียน

2.3.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

ประเมินทักษะการคิดและการแก้ไขปัญหา โดยพิจารณาจากการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์ การนำเสนอนวัตกรรมที่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบันและอนาคต

2.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

2.4.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

1. สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่การแก้ปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ในกลุ่มทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน
2. สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม
3. มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบต่องานในกลุ่ม
4. สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม
5. มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

2.4.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

สอนโดยเน้นการทำงานกลุ่ม การปฏิสัมพันธ์ทั้งระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง ผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับวิทยากรพิเศษ และการเรียนรู้ความสัมพันธ์กับบุคคลระดับต่างๆ ในพื้นที่ทางสังคมที่หลากหลาย แตกต่าง การมอบหมายงานในชั้นเรียนและในพื้นที่การเรียนรู้

2.4.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ประเมินความสามารถและความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อน กับบุคคล และองค์กรในพื้นที่เรียนรู้ ประเมินกระบวนการทำงาน ความทุ่มเทจริงจังในการพัฒนาคุณภาพของงานกลุ่มที่มอบหมาย และความพร้อมเพรียงในการนำเสนอผลงานของกลุ่ม

2.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.5.1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1. สามารถคัดกรองข้อมูลทางคณิตศาสตร์และสถิติเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา สรุปปัญหาและเสนอแนะแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ

2. สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งปากเปล่าและการเขียน เลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนออย่างเหมาะสม

3. สามารถสื่อสารกับกลุ่มคนหลากหลายและสามารถสนทนาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

4. สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม

2.5.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์และการสื่อสาร

จัดการเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสารสองทาง ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งการพูด การฟัง และการเขียน จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบและวิธีการ

2.5.3 กลยุทธ์การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์และการสื่อสาร

ประเมินผลจากการนำเสนองานทั้งการพูด อภิปราย การจับประเด็นจากการฟัง การเขียนบทความ รายงาน การเขียนบทวิเคราะห์ในประเด็นที่มอบหมาย และการสอบปากเปล่า

3. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

3.1 คุณธรรม จริยธรรม

1. สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรมที่ซับซ้อนเชิงวิชาการ โดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น
2. วินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
3. มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ
4. เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
5. เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
6. มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

3.2 ความรู้

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาสาระหลักของสาขาวิชา ตลอดจนหลักการและทฤษฎีที่สำคัญ
2. สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจ รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหา
3. สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในวิชาชีพ รวมทั้งการนำไปประยุกต์
4. รู้ เข้าใจและสนใจพัฒนาความรู้ ความชำนาญทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
5. มีความรู้ในแนวกว้างของสาขาวิชาที่ศึกษาเพื่อให้สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลง และเข้าใจผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
6. สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3 ทักษะทางปัญญา

1. คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ
2. สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์
3. สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ
4. สามารถประยุกต์ความรู้ และทักษะกับการแก้ไขปัญหาในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

3.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

1. สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่การแก้ปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ในกลุ่ม ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน
2. สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม
3. มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม
4. สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้ง แสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม
5. มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

3.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1. สามารถคัดกรองข้อมูลทางคณิตศาสตร์และสถิติเพื่อนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา สรุป ปัญหาและเสนอแนะแก้ไขปัญหในด้านต่างๆ
2. สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งปากเปล่าและการเขียน เลือกใช้รูปแบบของสื่อการ นำเสนออย่างเหมาะสม
3. สามารถสื่อสารกับกลุ่มคนหลากหลายและสามารถสนทนาทั้งภาษาไทยและภาษา ต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
4. สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารได้อย่างเหมาะสม

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม						2. ความรู้						3. ทักษะทาง ปัญญา				4. ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ					5. ทักษะการ วิเคราะห์เชิง ตัวเลขการ สื่อสารและ เทคโนโลยี สารสนเทศ					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	1	2	3	4	5	1	2	3	4		
วิชาบังคับ																											
ปพส.601 กระบวนทัศน์ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนา	●	●		●		●	●				●	●	●		●	●		●						●			
ปพส.602 วิธีวิทยาการวิจัย การพัฒนา และการจัดการความรู้		●		●	●	●	●	●		●		●	●	●				●	●	●			●			●	
ปพส.603 การขับเคลื่อนนโยบาย กฎหมายและกลไกที่สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม		●	●	●	●				●		●		●	●	●		●		●	●			●				
ปพส.604 จริยศาสตร์การพัฒนา	●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●				●		●	●			●				
ปพส.605 การบริหารองค์กรและโครงการพัฒนา		●	●		●		●	●			●	●			●		●		●	●	●	●	●	●	●	●	●
ปพส.701 สัมมนาการจัดการอย่างสร้างสรรค์ในสังคมพหุวัฒนธรรม	●		●	●			●	●	●		●	●	●	●	●		●	●		●		●	●				
วิชาเลือก																											
ปพส.681 แนวคิดและการประยุกต์ใช้ศาสตร์แห่งความซับซ้อน เพื่อการพัฒนา	●			●		●	●	●			●	●	●		●				●		●		●			●	
ปพส.682 ชนบทไทยศึกษา				●		●				●	●	●		●	●		●		●	●	●	●	●			●	
ปพส.691 การจัดการงานอาสาสมัครเพื่องานพัฒนา		●	●	●	●	●	●	●	●		●	●			●	●	●		●	●			●			●	

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม						2. ความรู้						3. ทักษะทาง ปัญญา				4. ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ					5. ทักษะการ วิเคราะห์เชิง ตัวเลขการ สื่อสารและ เทคโนโลยี สารสนเทศ			
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	1	2	3	4	5	1	2	3	4
ปพส.692 ประชาสังคมกับการพัฒนาสังคมไทย	●	●	●		●		●	●			●	●		●	●				●	●		●	●		
ปพส.693 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		●	●			●		●				●		●	●				●	●			●		
ปพส.694 นวัตกรรมสังคมเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น			●				●	●			●	●	●		●		●			●			●		
ปพส.695 การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการวางแผน พัฒนาเมืองและชนบท (พัฒนาสังคม)	●	●			●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●		●		●	●		●
ปพส.696 สัมมนาเฉพาะเรื่องด้านการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์	●		●	●		●	●	●			●	●	●	●				●	●	●			●	●	
ปพส.697 การศึกษาระณีเลือกสรร	●	●		●		●	●	●	●		●		●	●	●			●	●	●			●	●	
ปพส.771 การออกแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างสร้างสรรค์	●	●	●			●	●	●	●	●			●	●			●	●				●	●		
ปพส.772 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนา		●			●	●		●			●	●	●	●	●		●		●				●	●	
การค้นคว้าอิสระ																									
ปพส.799 การค้นคว้าอิสระ		●			●	●		●			●	●	●	●	●			●	●		●	●	●		
วิทยานิพนธ์																									
ปพส.839 วิทยานิพนธ์ 39 หน่วยกิต	●	●		●	●	●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●		●		●	●		
ปพส.800 วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต	●	●		●	●	●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●		●		●	●		

หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

การวัดผล ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561 ดังนี้

1.1 การวัดผลการศึกษาแบ่งเป็น 9 ระดับ มีชื่อและค่าระดับต่อหนึ่งหน่วยกิตดังต่อไปนี้

ระดับ	A	A ⁻	B ⁺	B	B ⁻	C ⁺	C	D	F
ค่าระดับ	4.00	3.67	3.33	3.00	2.67	2.33	2.00	1.00	0.00

1.2 การนับหน่วยกิตที่ได้จะนับรวมเฉพาะหน่วยกิตลักษณะวิชาที่นักศึกษาได้ค่าระดับ S หรือระดับไม่ต่ำกว่า C เท่านั้น รายวิชาที่นักศึกษาได้ค่าระดับต่ำกว่า C ไม่ว่าจะป็นรายวิชาบังคับหรือรายวิชาเลือกให้นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาคการศึกษานั้นและค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกครั้งไป

1.3 นักศึกษาที่ได้ระดับ U หรือระดับต่ำกว่า C ในรายวิชาใดที่เป็นรายวิชาบังคับในหลักสูตร จะลงทะเบียนศึกษาซ้ำในรายวิชานั้นได้อีกเพียง 1 ครั้ง และครั้งหลังนี้จะต้องได้ค่าระดับ S หรือระดับไม่ต่ำกว่า C มิฉะนั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

รายวิชาที่ได้ค่าระดับตามความในวรรคแรกนั้น หากเป็นรายวิชาเลือก นักศึกษาอาจจะลงทะเบียนศึกษาซ้ำในรายวิชานั้นอีก หรืออาจจะลงทะเบียนศึกษารายวิชาเลือกอื่นแทนก็ได้

นักศึกษาที่ได้ค่าระดับไม่ต่ำกว่า C ในรายวิชาใด ไม่มีสิทธิจดทะเบียนศึกษาซ้ำในรายวิชานั้นอีก เว้นแต่หลักสูตรจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

1.4 การวัดผลวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับ S (ใช้ได้) และระดับ U (ใช้ไม่ได้) หน่วยกิตที่ได้จะไม่นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ย

1.5 การวัดผลวิชาที่ไม่นับหน่วยกิต การสอบประมวลความรู้ และการสอบภาษาต่างประเทศ แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับ P (ผ่าน) และ ระดับ N (ไม่ผ่าน) และไม่นับหน่วยกิต

1.6 เงื่อนไขอื่นๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561

2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

2.1 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษายังไม่สำเร็จการศึกษา

1. มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรดูแลกระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์
2. มีการประเมินทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ในแต่ละรายวิชา
3. มีการรายงานผลการประเมินทวนสอบผลสัมฤทธิ์แต่ละรายวิชาไปยังอาจารย์ผู้รับผิดชอบ

รายวิชาและกรรมการบริหารหลักสูตร

4. กรณีวิทยานิพนธ์ ต้องปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และระเบียบมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ

2.2 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนักศึกษาสำเร็จการศึกษา

1. ทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์โดยการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ใช้บัณฑิตเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร
2. ติดตามผลสำเร็จหรือผลงานที่โดดเด่น เช่นการได้รับรางวัล ของผู้สำเร็จการศึกษา
3. รวบรวมประวัติผลงานทางวิชาการ (portfolio) ของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา

3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

3.1 แผน ก แบบ ก1

1. ได้ระดับ P (ผ่าน) ในการสอบภาษาต่างประเทศ ตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยและหลักสูตร
2. ได้ระดับ S (ใช้ได้) ในการสอบวิทยานิพนธ์โดยการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่วิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟัง
3. ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
4. นำวิทยานิพนธ์ เข้าระบบบริหารจัดการวิทยานิพนธ์ฯ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561
5. ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ที่วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยกำหนด

3.2 แผน ก แบบ ก2

1. ได้ศึกษาลักษณะวิชาต่างๆ ครบตามโครงสร้างหลักสูตรและมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต
2. ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 (จากระบบ 4 ระดับคะแนน)
3. ได้ระดับ P (ผ่าน) ในการสอบภาษาต่างประเทศ ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด
4. ได้ระดับ S (ใช้ได้) ในการสอบวิทยานิพนธ์โดยการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่วิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟัง
5. ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานการประชุมวิชาการ (Proceeding)
6. นำวิทยานิพนธ์ เข้าระบบบริหารจัดการวิทยานิพนธ์ฯ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561
7. ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ที่วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยกำหนด

3.3 แผน ข

1. ได้ศึกษาลักษณะวิชาต่างๆ ครบตามโครงสร้างหลักสูตรและมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต
2. ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 (จากระบบ 4 ระดับคะแนน)
3. ได้ระดับ P (ผ่าน) ในการสอบภาษาต่างประเทศ ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด
4. ได้ระดับ P (ผ่าน) ในการสอบประมวลความรู้
5. ได้ระดับ S (ใช้ได้) ในการสอบการค้นคว้าอิสระ โดยคณะกรรมการที่วิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟัง
6. นักศึกษาต้องส่งบทความการค้นคว้าอิสระให้วิทยาลัยเพื่อพิจารณาส่งไปตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)
7. นำการค้นคว้าอิสระเข้าระบบบริหารจัดการวิทยานิพนธ์ฯ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561
8. ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ที่วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยกำหนด

หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์

1. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

1.1 มีการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่และอาจารย์พิเศษ ให้มีความรู้ความเข้าใจใน ปรัชญา วิธีการกระบวนการของหลักสูตร และนโยบายของมหาวิทยาลัย บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ กฎระเบียบต่างๆ รวมถึงสิทธิผลประโยชน์ของอาจารย์

1.2 ส่งเสริมให้อาจารย์เพิ่มพูนความรู้โดยเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาการสอน การวัดและการประเมินผล การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การศึกษาดูงาน ประชุมสัมมนา และการประชุมวิชาการเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศ

2. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

2.1 การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้โดยเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาการสอน อบรมการวัดและการประเมินผล อบรมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การศึกษาดูงาน ประชุมสัมมนา และการประชุมวิชาการเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศ

2.2 การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่นๆ

1. การให้อาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการทางวิชาการแก่ชุมชน
2. ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่
3. มีการกระตุ้นอาจารย์ทำผลงานทางวิชาการในสาขาวิชา
4. ส่งเสริมให้อาจารย์เข้าร่วมอบรมทักษะปฏิบัติ
5. จัดสรรงบประมาณสำหรับการทำวิจัย

หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร

1. การกำกับมาตรฐาน

การบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ประกาศใช้และตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติหรือมาตรฐานคุณวุฒิสาชาวิชา ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรดังกล่าวทุกประการ

2. บัณฑิต

2.1 คุณภาพบัณฑิตเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยพิจารณาจากผลลัพธ์การเรียนรู้

2.2 ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่

3. นักศึกษา

3.1 การรับนักศึกษาและการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

3.2 มีการควบคุมการดูแลการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ

3.3 มีกระบวนการหรือแสดงผลการดำเนินงาน (การคงอยู่ การสำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจและผลการจัดการข้อร้องเรียนของนักศึกษา)

3.4 แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่ผู้เรียนทุกคนพร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่

3.5 แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ เพื่อให้คำแนะนำและดูแลนักศึกษา ตลอดกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ

3.6 อาจารย์ทุกคนจัดทำตารางการทำงานและแสดงให้นักศึกษารับรู้

3.7 กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถที่จะยื่นคำร้องขอตอบกระทันหันได้ ตลอดจนดูแลและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้

3.8 การอุทธรณ์ของนักศึกษา ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2547 หมวดที่ 4

4. คณาจารย์

4.1 มีการบริหารและพัฒนาอาจารย์ตั้งแต่ระบบการรับอาจารย์ใหม่

4.2 มีกลไกการคัดเลือกอาจารย์ที่เหมาะสม โปร่งใส

4.2.1 กำหนดคุณสมบัติอาจารย์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และความต้องการของหลักสูตร

4.2.2 ตรวจสอบข้อมูลคุณสมบัติของผู้สมัครอย่างเป็นระบบและเป็นธรรม

4.2.3 ทดสอบความสามารถในการสอน การใช้สื่อการศึกษา และทดสอบจิตวิทยา

4.2.4 เสนอแต่งตั้งและประเมินการปฏิบัติงานตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

4.2.5 กรณีแต่งตั้งคณาจารย์พิเศษ มีการเสนอรายชื่อให้คณะกรรมการหลักสูตรพิจารณา และเสนอชื่อให้กรรมการประจำวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ อนุมัติ เพื่อเสนอต่อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

4.3 อาจารย์ในหลักสูตรมีคุณสมบัติที่เหมาะสมและเพียงพอ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางสาขาวิชาและมีความก้าวหน้าในการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง

5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

5.1 มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นผู้กำกับดูแลและคอยให้คำแนะนำ ตลอดจนแนวปฏิบัติให้แก่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

5.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับผู้บริหารของคณะและอาจารย์ผู้สอน ติดตามและรวบรวมข้อมูล สำหรับใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยกระทำทุกปีอย่างต่อเนื่อง

5.3 มีการประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

เป้าหมาย	การดำเนินการ	การประเมินผล
คุณภาพหลักสูตร	มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทำหน้าที่ควบคุมการจัดทำรายวิชา การวางระบบผู้สอน การจัดการเรียนการสอน และการปรับปรุงหลักสูตร	มีการประเมินคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร โดยบัณฑิตหรือนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย
การเรียนการสอน	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาร่วมนำเสนอผลงานในเวทีวิชาการในระดับต่างๆ และนำเสนอผลงานจากวิทยานิพนธ์/ในเวทีทางวิชาการในระดับต่างๆ	นักศึกษามีการนำเสนอผลงานวิชาการในเวทีวิชาการระดับต่างๆ ตามความเหมาะสม
	มีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและควบคุมการศึกษา วิทยานิพนธ์/ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด	มีการประเมินความก้าวหน้าของการทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระทุกภาคการศึกษา
	มีการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการทางวิชาการในเนื้อหาที่เอื้อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและความพร้อมในการเรียนการสอน โดยเฉพาะการทำวิทยานิพนธ์เชิงปฏิบัติการในพื้นที่	มีการจัดกิจกรรมไม่น้อยกว่า 1 ครั้งในแต่ละภาคการศึกษาหรือตามความเหมาะสม
การประเมินผู้เรียน	มีการแจ้งเกณฑ์การประเมินและวิธีการประเมินการเรียนให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าและดำเนินการประเมินผลการเรียนเมื่อสิ้นภาคการศึกษา	ประเมินผลการเรียนของนักศึกษาตามวิธีการประเมินและเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ในตอนต้นของภาคการศึกษา
	มีการประเมินความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในทุกภาคการศึกษา	มีการประเมินความก้าวหน้าของการทำวิทยานิพนธ์ โดยให้คะแนนความก้าวหน้าเป็นจำนวนหน่วยกิตและบันทึกไว้ในระบบการศึกษา

6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

6.1 มีระบบการดำเนินงานของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย เพื่อความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ทั้งความพร้อมทางกายภาพและความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกหรือทรัพยากร ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมของอาจารย์ประจำหลักสูตร

6.2 มีการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยสำรวจความคิดเห็นจากนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบและประจำหลักสูตร เพื่อนำข้อมูลจากการสำรวจมาวางแผน การจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับความต้องการและส่งเสริมประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน

6.3 มีกลไกในการเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าร่วมทำวิจัยหรือโครงการวิชาการของคณาจารย์ ในวิทยาลัย

6.4 มีพื้นที่ปฏิบัติการทางสังคม (Social Lab) ที่เชื่อมโยงกับภาคีที่ทำงานหลากหลายสาขาวิชาในพื้นที่ ต่างๆ ทั่วประเทศ เช่น ฝ่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

6.5 มีทุนสนับสนุนการค้นคว้าของนักศึกษา ซึ่งทำวิทยานิพนธ์เชิงปฏิบัติการในพื้นที่ (วิทยานิพนธ์แบบ ก1)

7. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ของหลักสูตร

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
1. อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓
2. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ	✓	✓	✓	✓	✓
3. มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
4. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
5. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 และมคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว		✓	✓	✓	✓

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
8. อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓
9. อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	✓	✓	✓	✓	✓
10. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี	✓	✓	✓	✓	✓
11. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0		✓	✓	✓	✓
12. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0			✓	✓	✓
รวมตัวบ่งชี้	9	11	12	12	12
ตัวบ่งชี้บังคับ	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5
ตัวบ่งชี้ต้องผ่านรวม	8	9	10	10	10

เกณฑ์ประเมิน : หลักสูตรได้มาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ต้องผ่านเกณฑ์ประเมินตัวบ่งชี้บังคับ (ตัวบ่งชี้ที่ 1-5) ต้องมีผลดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย และมีจำนวนตัวบ่งชี้ที่มีผลดำเนินการบรรลุเป้าหมาย ไม่น้อยกว่า 80% ของตัวบ่งชี้อรวม โดยพิจารณาจากจำนวนตัวบ่งชี้บังคับและตัวบ่งชี้อรวมในแต่ละปี

หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

1. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

1.1 การประเมินกลยุทธ์การสอน

1.1.1 การสังเกตพฤติกรรมและการโต้ตอบของนักศึกษา

1.1.2 การประชุมกรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขอคำแนะนำ

1.1.3 การสอบถามจากนักศึกษา

1.1.4 การทดสอบกลางภาคและปลายภาค จะสามารถชี้ได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ในเนื้อหาที่ได้สอนไป หากพบว่ามีปัญหาที่จะต้องมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป

1.1.5 การปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร เพื่อพัฒนากลยุทธ์การเรียนการสอน

1.2 การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

1.2.1 ประเมินจากนักศึกษาเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ในทุกด้าน เช่น กลวิธีการสอน การตรงต่อเวลา การชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของรายวิชา เกณฑ์การวัดและประเมินผล และการใช้สื่อการสอน

1.2.2 แจ้งผลการประเมินให้อาจารย์ผู้สอน กรรมการบริหารหลักสูตร และกรรมการวิชาการและวิจัย เพื่อปรับปรุงต่อไป

1.2.3 หลักสูตรรวบรวมผลการประเมินที่เป็นความต้องการในการปรับปรุงทักษะการสอนและการวางแผนการพัฒนาให้สอดคล้องและ/หรือปรับปรุงกลยุทธ์การสอนให้เหมาะสมกับรายวิชา

2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

มีกระบวนการที่ได้ข้อมูลย้อนกลับในการประเมินคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวม เช่น

2.1 ประเมินหลักสูตรในภาพรวมโดยนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย

2.2 ประชุมผู้แทนนักศึกษากับผู้แทนอาจารย์

2.3 ประเมินโดยที่ปรึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากรายงานผลการดำเนินการหลักสูตร

2.4 ประเมินโดยผู้ใช้บัณฑิตหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ

3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

เป็นไปตามการประเมินคุณภาพระดับหลักสูตร ตามหลักเกณฑ์ของ สกอ.

4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

4.1 มีการนำข้อมูลจากการรายงานผลการดำเนินการรายวิชาเสนออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

4.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอหัวหน้าภาควิชา

4.3 ประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตรเพื่อพิจารณาทบทวนผลการดำเนินการหลักสูตร

ภาคผนวก

**ภาคผนวก 1 ผลงานทางวิชาการ (ย้อนหลัง 5 ปี) ของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบ
หลักสูตร**

1. รองศาสตราจารย์ ดร. อรศรี งามวิทยาพงศ์

งานวิจัย

อรศรี งามวิทยาพงศ์. (2560). ปัจจัยร่วมและกลยุทธ์ฟื้นฟูบทบาทการพัฒนาจิตวิญญาณของวัดในเขตเมืองและ
กิ่งเมืองกึ่งชนบท กรณีศึกษา วัดในโครงการวัดบันดาลใจ. กรุงเทพฯ : สถาบันอาศรมศิลป์.

อรศรี งามวิทยาพงศ์. (2558). โครงการพัฒนาพื้นที่วัดให้เป็นศูนย์เรียนรู้สุขภาพของเมืองเพื่อพลิกฟื้นสภาพ
และการเป็นศูนย์รวมจิตวิญญาณให้กับวัดทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ : สถาบันอาศรมศิลป์.

อรศรี งามวิทยาพงศ์. (2558). กระบวนการเรียนรู้ของบุคคลและองค์กรในโครงการอาสาสมัครนักกฎหมายสิทธิ
มนุษยชน ปี 2549 – 2557. กรุงเทพฯ : มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม.

อรศรี งามวิทยาพงศ์. (2556). การประเมินผลโครงการเครือข่ายเยาวชนด้านสิ่งแวดล้อมระดับประเทศ.
กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม.

หนังสือวิชาการตีพิมพ์

อรศรี งามวิทยาพงศ์. (2560). กลยุทธ์ฟื้นฟูวัด คื่นธรรม นำเมือง. กรุงเทพฯ : โครงการวัดบันดาลใจ,
สถาบันอาศรมศิลป์.

อรศรี งามวิทยาพงศ์. (2559). พื้นวัด คื่นเมือง. กรุงเทพฯ : โครงการวัดบันดาลใจ , สถาบันอาศรมศิลป์.

อรศรี งามวิทยาพงศ์. (2557). เข้าใจความซับซ้อนในงานพัฒนา : ความรู้เบื้องต้นเพื่อการเปลี่ยนแปลง.
กรุงเทพฯ : สถาบันการจัดการแบบองค์รวม.

2. รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร อติวานิชยพงศ์

งานวิจัย

นภาพร อติวานิชยพงศ์. (2560). สหภาพแรงงานกับการปกป้องสิทธิแรงงานข้ามชาติ: การอยู่ร่วมกันอย่างมี
จริยธรรมระหว่างแรงงานไทยกับแรงงานข้ามชาติ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

นภาพร อติวานิชยพงศ์และคณะ. (2558). การเข้าร่วมขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของผู้นำแรงงาน
ในรอบ 1 ทศวรรษ. มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท

นภาพร อติวานิชยพงศ์และคณะ. (2557). สังคมชนบทไทยในมุมมองบัณฑิต อาสาสมัคร: บทสังเคราะห์
องค์ความรู้จากงานศึกษาของบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์. กองทุนวิจัย
สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หนังสือวิชาการตีพิมพ์

นภาพร อติวานิชยพงศ์และคณะ. (2560). แรงงานเพื่อนบ้านกับคนไทย อยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ. กรุงเทพฯ:
วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นภาพร อติวานิชยพงศ์. (2559). ชนบทอีสานในมุมมองบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ:
วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. รองศาสตราจารย์ ดร. วรุฒิ โรมรัตน์พันธ์

งานวิจัย

วรุฒิ โรมรัตน์พันธ์, รณรงค์ จันโต และรัชณี ประดับ. (2555-2557). *โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)*. เสนอ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). 2535 หน้า

หนังสือ/คู่มือ

วรุฒิ โรมรัตน์พันธ์. (2557). *คู่มือการวิจัยสำหรับนักพัฒนา การทดสอบข้อมูลด้วยไคสแควร์*

สิ่งประดิษฐ์ (สื่อโสตทัศนวัสดุ)

วรุฒิ โรมรัตน์พันธ์ (ผู้สร้าง), 2557. *สื่อการสอน วิชาการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ [ซีดี]*. ประเทศไทย.

วรุฒิ โรมรัตน์พันธ์ (ผู้สร้าง), 2558. *สื่อการเรียนรู้เรื่อง ระบบฐานข้อมูลมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง [ซีดี, สื่อออนไลน์]*. ประเทศไทย สืบค้นจาก <http://สวัสดิการชุมชน.com>

ภาคผนวก 2 ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2556 กับฉบับ พ.ศ. 2561

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>1. ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา</p> <p>1.1 ชื่อหลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชนบทศึกษา และการพัฒนา Master of Arts Program in Rural Studies and Development</p> <p>1.2 ชื่อปริญญา ชื่อเต็มภาษาไทย : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ชนบทศึกษาและการพัฒนา) ชื่อย่อภาษาไทย : ศศ.ม. (ชนบทศึกษาและการพัฒนา) ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ: Master of Arts (Rural Studies and Development) ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : M.A. (Rural Studies and Development)</p>	<p>1. ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา</p> <p>1.1 ชื่อหลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ Master of Arts Program in Creative Development</p> <p>1.2 ชื่อปริญญา ชื่อเต็มภาษาไทย : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาเชิงสร้างสรรค์) ชื่อย่อภาษาไทย : ศศ.ม. (การพัฒนาเชิงสร้างสรรค์) ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Master of Arts (Creative Development) ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : M.A. (Creative Development)</p>	<p>เปลี่ยนชื่อสาขาวิชา <u>จาก</u> ชนบทศึกษาและการพัฒนา Rural Studies and Development <u>เป็น</u> การพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ Creative Development</p>
<p>2. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร</p> <p>2.1 ปรัชญา สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นโดย ศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ โดยมีปรัชญาและปณิธานอันแน่วแน่ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวชนบทและภาคชนบทให้เข้มแข็ง ด้วยความเชื่อมั่นว่า ชนบทคือรากฐานสำคัญที่สุดของสังคมไทย ไม่ว่าจะพิจารณาในด้านประชากร ทรัพยากรธรรมชาติ จิตวิญญาณ การพัฒนาเปลี่ยนแปลงทั้งหลายจึงต้องให้ความสำคัญและใส่ใจสูงสุดแก่ชาวชนบท และการพัฒนาประเทศจะต้องขับเคลื่อนไปโดยมีประโยชน์สุขอันยั่งยืนของคนในชนบทเป็นที่ตั้ง มิใช่ให้ภาคชนบทตกเป็นเบี้ยล่างหรือรับผลกระทบจาก</p>	<p>2. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร</p> <p>2.1 ปรัชญา มุ่งสร้างมหาบัณฑิตให้มีความเชี่ยวชาญการคิดในแบบต่างๆ พร้อมกับเป็นนักปฏิบัติในการพัฒนาสังคม ท้องถิ่น อย่างเข้าใจในเฉพาะของบริบทที่หลากหลายแตกต่าง เป็นผู้ยึดมั่นในอุดมการณ์สันติประชาธรรม คือสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างสันติวิธี พัฒนาประชาธิปไตยอย่างใส่ใจในเสรีภาพ ความยุติธรรม และภราดรภาพ มีสำนึกที่เอื้ออาทรต่อสรรพชีวิตและระบบนิเวศ เป็นผู้มีทักษะในการเชื่อมโยงแนวคิดและการปฏิบัติให้บูรณาการไปสู่การเกิดนวัตกรรมในท้องถิ่นและสังคม ด้วยการศึกษาเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง</p>	<p>ปรับปรุงให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของสังคม</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>การพัฒนาประเทศดังเช่นที่เกิดขึ้นมาในหลายทศวรรษในฐานะขององค์กรจัดการศึกษา สำนักบัณฑิตอาสาสมัครจึงมุ่งมั่นที่จะจัดการศึกษาเพื่อผลิตผู้เรียนที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในปัญหาชนบท มีความสามารถทั้งด้านการสร้างความรู้และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม ที่สำคัญที่สุดคือเป็นผู้มีความรู้ ใช้ความรู้สร้างความยุติธรรมอย่างมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม เพื่อพัฒนาชนบทให้เข้มแข็งและยั่งยืนตามปณิธาน “จิตสำนึกอาสาสมัคร รักษาสันติประชาธรรม”</p>	<p>ผ่านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ทำงาน หรือประเด็นของเนื้อหางาน (Issues) ที่ตนเองมีประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ อีกทั้งมีความสามารถในการสื่อสาร สร้างแรงบันดาลใจ เป็นผู้นำและผู้ตาม ผู้เชื่อมประสานอย่างเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น</p>	
<p>2.2 ความสำคัญ</p> <p>-</p>	<p>2.2 ความสำคัญ</p> <p>หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ (หลักสูตรพหุวิทยาการ/หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2561) เป็นหลักสูตรสหวิทยาการ (Multidisciplinary Discipline) มีความสัมพันธ์โดยตรงกับพันธกิจหลักของการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย เนื่องจากหลักสูตรมุ่งเน้นเรื่องการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางการพัฒนา โดยบูรณาการกระบวนการทำวิทยานิพนธ์เข้ากับการทำงานรับใช้สังคม โดยเฉพาะในระดับชุมชน-ท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม เกิดวิทยานิพนธ์ที่เป็นผลงานวิชาการที่รับใช้สังคม พัฒนาความรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมของการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เกิดการจัดการความรู้ อันช่วยเสริมสร้างพลังในการจัดการตนเอง (Self Organization) ของครอบครัว กลุ่ม ชุมชน องค์กร และสังคม ที่อยู่บนฐานของภูมิปัญญาเดิมและเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กร และชุมชน อีกทั้งเอื้อให้ผู้เรียนเข้าใจสังคมและชุมชนอย่างลึกซึ้ง</p>	<p>เพิ่มเติมหัวข้อตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
	<p>มองเห็นความสลับซับซ้อน พลวัต เข้าใจการขับเคลื่อนกฎหมาย นโยบาย ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาโดยภาคประชาชน เข้าใจบทบาทขององค์กร เอกชน และภาคประชาสังคมในการพัฒนาประเทศจากปฏิบัติการทำ วิทยานิพนธ์ในพื้นที่</p>	
<p>2.3 วัตถุประสงค์</p> <p>เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาให้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้ความเข้าใจในปรัชญา แนวความคิด ทฤษฎีและหลักการ พัฒนาชนบท 2. มีความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัย สามารถวิเคราะห์วิจัย ค้นคว้า และ ประมวลองค์ความรู้ต่างๆ ในชนบทได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. มีความสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนและสร้าง แนวทางในการจัดการงานพัฒนาชนบทได้อย่างเหมาะสม 4. เป็นผู้มีความอดทน เสียสละ มีจริยธรรม มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และสามารถประสานการทำงานร่วมกับบุคคลสาขาอาชีพต่างๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาชนบท 	<p>2.3 วัตถุประสงค์</p> <p>เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร มีลักษณะ ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีคุณธรรม จริยธรรม รับผิดชอบต่อส่วนรวม มีจิตสำนึก อาสาสมัคร รักสันติประชาธรรม 2. มีโลกทัศน์แบบองค์รวม วิเคราะห์สังเคราะห์เหตุปัจจัย ต่างๆ อย่างรอบด้าน มีวิธีการทำงานพัฒนาแบบบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ สามารถคิด วิเคราะห์ ประมวล สังเคราะห์สร้างสรรค์แนวคิดและวิธีการ พัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริงในฐานวัฒนธรรม ของการมีชีวิตร่วมกันในทุกระดับ 3. มีความเป็นผู้นำ มีทักษะความสามารถในการแสวงหา สร้างความรู้ใหม่ด้วยการวิจัยและพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ที่เกิดจากการบูรณาการศาสตร์ที่หลากหลาย สร้างความรู้ใช้ในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่าง เหมาะสม ประหยัด พึ่งตนเองได้และเกิดประโยชน์สุขอย่างยั่งยืนแก่ ท้องถิ่นและสังคม 	<p>ปรับปรุงให้มีความทันสมัยสอดคล้อง กับสถานการณ์ของสังคมและแสดง ถึงอัตลักษณ์ของผู้สำเร็จการศึกษา จากหลักสูตร</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>3. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา</p> <p>คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศต้องเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2553 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2555 ข้อ 7 และมีคุณสมบัติดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รับนักศึกษาไทยหรือนักศึกษาต่างประเทศที่สามารถใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี 2. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทุกสาขาทั้งในหรือต่างประเทศจากสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองวิทยฐานะ 3. ต้องมีค่าระดับเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไป 	<p>3. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีทุกสาขาหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยรับรองวิทยฐานะ 2. ต้องมีค่าระดับเฉลี่ยสะสม 2.50 ขึ้นไป หรือมีประสบการณ์ในการทำงานในสาขาที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า 3 ปี 3. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต้องเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561 	<p>- ปรับค่าระดับเฉลี่ยสะสม จาก 2.00 ขึ้นไป เป็น 2.50 ขึ้นไป</p> <p>- เพิ่มคุณสมบัติประสบการณ์ในการทำงานในสาขาที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า 3 ปี ในกรณีที่ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50</p>
<p>4. การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เข้าศึกษาต้องผ่านการสอบข้อเขียนและการสอบสัมภาษณ์ 2. ผู้เข้าศึกษาต้องส่งผลทดสอบภาษาอังกฤษ TU-GET หรือ TOEFL หรือ IELTS (ผลสอบต้องไม่เกิน 2 ปี นับถึงวันสมัคร) 3. เงื่อนไขอื่นๆ ให้เป็นไปตามประกาศรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 	<p>4. การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เข้าศึกษาต้องผ่านการสอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์ 2. ผู้เข้าสอบต้องส่งผลทดสอบภาษาอังกฤษ TU-Get หรือ TOEFL หรือ IELTS (ผลสอบต้องไม่เกิน 2 ปี นับถึงวันสมัคร) ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำหนด 3. ผู้ศึกษาแผน ก แบบ ก1 จะต้องเป็นผู้ที่มีพื้นที่ทำงาน หรือมีประสบการณ์ทำงานกับโครงการทางสังคม 4. เงื่อนไขอื่นๆ ให้เป็นไปตามประกาศรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ/หรือวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ กำหนด 	<p>เพิ่มข้อกำหนดการคัดเลือกผู้เข้าศึกษา แผน ก แบบ ก1 จะต้องเป็นผู้ที่มีพื้นที่ทำงาน หรือมีประสบการณ์ทำงานกับโครงการทางสังคม</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
5. จำนวนการรับนักศึกษา ไม่เกิน 20 คน	5. จำนวนการรับนักศึกษา ไม่เกิน 20 คน	-
6. ระบบการศึกษา 6.1 ระบบ ระบบการจัดการศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นระบบทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในหนึ่งปีการศึกษา เป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ ซึ่งภาคการศึกษาที่บังคับ คือ ภาคหนึ่งและภาคสอง ภาคหนึ่งๆ มีระยะเวลาการเรียนการสอนไม่เกิน 15 สัปดาห์และอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้โดยใช้เวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคปกติ	6. ระบบการศึกษา 6.1 ระบบ ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ ใน 1 ภาค การศึกษาปกติ มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้โดยใช้เวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ โดยเพิ่มชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับภาคปกติ	-
6.2 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน มีการจัดการศึกษาในภาคฤดูร้อน ดังนี้ 1. มีการเรียนเสริมพื้นฐาน ก่อนการเรียนในชั้นปีที่ 1 2. มีการเรียนวิชาการศึกษาภาคสนาม ในการเรียนชั้นปีที่ 1	6.2 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน จัดการเรียนการสอนภาคฤดูร้อนตามความเหมาะสม	ปรับข้อกำหนดให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น
6.3 การดำเนินการหลักสูตร เรียนภาคค่ำ วันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 9.00-16.00 น. ภาคการเรียนที่ 1 เดือนมิถุนายน – กันยายน ภาคการเรียนที่ 2 เดือนตุลาคม – กุมภาพันธ์ ภาคฤดูร้อน เดือนมีนาคม – พฤษภาคม	6.3 การดำเนินการหลักสูตร นอกวัน-เวลาราชการ (ภาคค่ำ) วันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 18.00 – 20.00 น. หรือ วันเสาร์ – วันอาทิตย์ เวลา 9.00 - 16.00 น. ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนสิงหาคม – ธันวาคม ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนมกราคม – พฤษภาคม ภาคฤดูร้อน เดือนมิถุนายน – กรกฎาคม	เพิ่มรายละเอียดวัน-เวลาในการจัดการเรียนการสอนให้มีความชัดเจนมากขึ้น

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>7. ข้อกำหนดวิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ และการสอบประมวลความรู้</p> <p>7.1 การทำวิทยานิพนธ์ (แผน ก แบบ ก2)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักศึกษาจะจดทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้ เมื่อศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษาปกติ และจะต้องมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต โดยมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 ผ่านการศึกษาภาคสนามและต้องสอบประมวลความรู้ให้ได้ระดับ P (ผ่าน) 2. นักศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์เป็นภาษาไทย 3. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 4. หลังจากจดทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ชนบทศึกษาและการพัฒนา) เพื่อให้ผู้อำนวยการสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการวิทยานิพนธ์ รวมไม่น้อยกว่า 3 ท่าน ซึ่งจะให้คำแนะนำนักศึกษา รวมทั้งสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และสอบวิทยานิพนธ์ 	<p>7. ข้อกำหนดวิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ และการสอบประมวลความรู้</p> <p>7.1 การทำวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ</p> <p>7.1.1 แผน ก แบบ ก1 ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักศึกษาสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้ตั้งแต่ภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษา เมื่อสอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติตามที่หลักสูตรกำหนด 2. นักศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษตามความเหมาะสม 3. หลังจากจดทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้คณบดีวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ป๋วย อึ๊งภากรณ์ แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ กรรมการวิทยานิพนธ์รวมไม่น้อยกว่า 3 คน ซึ่งจะให้คำแนะนำนักศึกษารวมทั้ง สอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์และสอบวิทยานิพนธ์ 4. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 	<p>ปรับปรุงข้อกำหนดให้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา</p> <p>ปรับภาษาการทำวิทยานิพนธ์เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษตามความเหมาะสม</p>
	<p>7.1.2 แผน ก แบบ ก2 ทำวิทยานิพนธ์และศึกษารายวิชา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักศึกษาจะจดทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้ เมื่อศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษา มีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต โดยได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 	<p>ตัดเงื่อนไขการผ่านภาคสนามและการสอบประมวลวิชาออก</p> <p>ปรับ ภาษาที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์เป็นภาษาไทยหรือ</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
	<p>2. นักศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษตามความเหมาะสม</p> <p>3. หลังจากจดทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้คณบดีวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ กรรมการวิทยานิพนธ์รวมไม่น้อยกว่า 3 คน ซึ่งจะให้คำแนะนำนักศึกษา รวมทั้งสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์และสอบวิทยานิพนธ์</p> <p>4. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา</p>	ภาษาอังกฤษตามความเหมาะสม
	<p>7.1.3 แผน ข ทำการค้นคว้าอิสระและศึกษารายวิชา</p> <p>1. นักศึกษาจะจดทะเบียนทำการค้นคว้าอิสระได้ เมื่อศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษา มีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต โดยได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00</p> <p>2. นักศึกษาจะมีสิทธิ์ทำการค้นคว้าอิสระ เมื่อนักศึกษาสอบประมวลความรู้ผ่าน</p> <p>3. นักศึกษาต้องทำการค้นคว้าอิสระเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษตามความเหมาะสม</p> <p>4. หลังจากจดทะเบียนทำการค้นคว้าอิสระแล้ว นักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงการค้นคว้าอิสระต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร</p>	ตัดเงื่อนไขการผ่านการศึกษภาคสนามออก

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
	<p>ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้คณาบดีวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ปวญ อึ้งภากรณ์ แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และกรรมการการค้นคว้าอิสระ รวมไม่น้อยกว่า 3 คน ซึ่งจะให้คำแนะนำนักศึกษา รวมทั้งสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ และสอบการค้นคว้าอิสระ</p> <p>5. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา</p>	
<p>7.2 การสอบวิทยานิพนธ์</p> <p>1. อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา</p> <p>2. นักศึกษาจะสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อสอบภาษาต่างประเทศผ่านแล้ว</p> <p>3. การสอบวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการสอบวิทยานิพนธ์ที่จะได้ผลระดับ S จะต้องได้มติเป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์</p>	<p>7.2 การสอบวิทยานิพนธ์</p> <p>1. อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา</p> <p>2. การสอบวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และการสอบวิทยานิพนธ์ที่จะได้ผลระดับ S ต้องได้มติเป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์</p>	<p>ปรับปรุงข้อกำหนดให้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา</p> <p>ตัดเงื่อนไขการสอบภาษาต่างประเทศผ่านออก</p>
<p>7.3 การสอบการค้นคว้าอิสระ</p> <p>1. นักศึกษาตามหลักสูตร แผน ข จะจดทะเบียนทำการค้นคว้าอิสระได้ เมื่อศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษาปกติ และจะต้องมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต โดยมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 ผ่านการศึกษาภาคสนามและต้องสอบประมวลวิชาให้ได้ระดับ P (ผ่าน)</p>	<p>7.3 การสอบการค้นคว้าอิสระ</p> <p>1. อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา</p> <p>2. การสอบการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์</p>	<p>ตัดเงื่อนไขการผ่านการศึกษภาคสนามออก</p> <p>ปรับภาษาที่ใช้ในการทำการค้นคว้าอิสระเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษตามความเหมาะสม</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>2. นักศึกษาต้องทำการค้นคว้าอิสระเป็นภาษาไทย</p> <p>3. หลังจากจดทะเบียนทำการค้นคว้าอิสระแล้ว นักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงการค้นคว้าอิสระต่อคณะกรรมการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ชนบทศึกษาและการพัฒนา) เพื่อให้ผู้อำนวยการสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และกรรมการการค้นคว้าอิสระ รวมไม่น้อยกว่า 3 ท่าน ซึ่งจะให้คำแนะนำนักศึกษา รวมทั้งสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ และสอบการค้นคว้าอิสระ</p> <p>4. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา</p>		
<p>7.4 การสอบประมวลความรู้ (แผน ข.)</p> <p>1. นักศึกษามีสิทธิที่จะสอบประมวลความรู้ เมื่อจดทะเบียนรายวิชาครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด และได้รับโอกาสให้สอบในภาคการศึกษาแรกที่มีโอกาสจะสำเร็จการศึกษา โดยมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00</p> <p>2. นักศึกษาจะต้องสอบประมวลความรู้ให้ได้ระดับ P (ผ่าน) ภายใน 3 ครั้ง มิฉะนั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา</p>	<p>7.4 การสอบประมวลความรู้ เฉพาะแผน ข.</p> <p>1. การสอบประมวลความรู้เป็นการสอบข้อเขียนและ/หรือสอบปากเปล่า</p> <p>2. นักศึกษามีสิทธิที่จะสอบประมวลความรู้ เมื่อจดทะเบียนรายวิชาบังคับครบ 9 หน่วยกิต โดยมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00</p> <p>3. หลักสูตรจะเปิดสอบประมวลความรู้ ซึ่งเป็นการสอบแบบข้อเขียนและหรือสอบปากเปล่า ปีการศึกษาละ 3 ครั้ง โดยคณบดี เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบประมวลความรู้</p> <p>4. นักศึกษาจะต้องสอบประมวลความรู้ให้ได้ระดับ P (ผ่าน) ภายใน 3 ครั้ง มิฉะนั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา</p>	<p>เพิ่มรายละเอียดการสอบประมวลความรู้เป็นการสอบข้อเขียนและ/หรือสอบปากเปล่า</p> <p>กำหนดให้นักศึกษาสอบประมวลความรู้ได้เมื่อจดทะเบียนรายวิชาบังคับครบ 9 หน่วยกิต</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>8. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร</p> <p>มหาวิทยาลัยจะเสนอชื่อนักศึกษาเพื่อขออนุมัติปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ชนบทศึกษาและการพัฒนา) เมื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ได้ศึกษารายวิชาและสอบผ่านในรายวิชาต่างๆ ครบตามโครงสร้างของหลักสูตรจำนวน 39 หน่วยกิต และได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ที่สำนักบัณฑิตอาสาสมัครและมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ 2) ได้ค่าเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 3.00 (จากระบบ 4 ระดับคะแนน) 3) สอบภาษาต่างประเทศได้ระดับ P (ผ่าน) ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ ศึกษาและสอบผ่านวิชา มธ.005 ภาษาอังกฤษ 1 และ มธ. 006 ภาษาอังกฤษ 2 4) สอบประมวลความรู้ได้ระดับ P (ผ่าน) 5) สอบวิทยานิพนธ์ (เฉพาะแผน ก แบบ ก2) ได้ระดับ S (ใช้ได้) โดยการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สำนักบัณฑิต 6) การศึกษาวิชาการค้นคว้าอิสระ (เฉพาะแผน ข.) ได้ระดับ S (ใช้ได้) 7) การศึกษาวิชาเสริมพื้นฐาน ได้ระดับ P (ผ่าน) 8) สำหรับนักศึกษาแผน ก แบบ ก2 ผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการหรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) 	<p>8. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร</p> <p>8.1 แผน ก แบบ ก1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ได้ระดับ P (ผ่าน) ในการสอบภาษาต่างประเทศ ตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยและหลักสูตร 2. ได้ระดับ S (ใช้ได้) ในการสอบวิทยานิพนธ์โดยการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่วิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟัง 3. ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ 4. นำวิทยานิพนธ์ เข้าระบบบริหารจัดการวิทยานิพนธ์ฯ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561 5. ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ที่วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยกำหนด <p>8.2 แผน ก แบบ ก2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ได้ศึกษาลักษณะวิชาต่างๆ ครบตามโครงสร้างหลักสูตรและมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต 2. ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 (จากระบบ 4 ระดับคะแนน) 	<p>ปรับปรุงข้อกำหนดให้สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>9) สำหรับนักศึกษาแผน ข ต้องส่งรายงานการค้นคว้าอิสระให้สำนักบัณฑิตอาสาสมัครเพื่อพิจารณาส่งไปตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)</p> <p>10) ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ที่สำนักบัณฑิตอาสาสมัครมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนดและให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2553 (พร้อมด้วยฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)</p>	<p>3. ได้ระดับ P (ผ่าน) ในการสอบภาษาต่างประเทศ ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด</p> <p>4. ได้ระดับ S (ใช้ได้) ในการสอบวิทยานิพนธ์โดยการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย โดยคณะกรรมการที่วิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟัง</p> <p>5. ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานการประชุมวิชาการ (Proceeding)</p> <p>6. นำวิทยานิพนธ์ เข้าระบบบริหารจัดการวิทยานิพนธ์ฯ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2561</p> <p>7. ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ที่วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยกำหนด</p> <p>8.3 แผน ข</p> <p>1. ได้ศึกษาลักษณะวิชาต่างๆ ครบตามโครงสร้างหลักสูตรและมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต</p> <p>2. ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 (จากระบบ 4 ระดับคะแนน)</p>	

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
	<p>3. ได้ระดับ P (ผ่าน) ในการสอบภาษาต่างประเทศ ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด</p> <p>4. ได้ระดับ P (ผ่าน) ในการสอบประมวลความรู้</p> <p>5. ได้ระดับ S (ใช้ได้) ในการสอบการค้นคว้าอิสระ โดยคณะกรรมการที่วิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟัง</p> <p>6. นักศึกษาต้องส่งบทความการค้นคว้าอิสระให้วิทยาลัยเพื่อพิจารณาส่งไปตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)</p> <p>7. นำการค้นคว้าอิสระเข้าระบบบริหารจัดการวิทยานิพนธ์ฯ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ. 2561</p> <p>8. ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ที่วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยกำหนด</p>	
<p>9. โครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตร</p> <p>จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 39 หน่วยกิต</p> <p>ระยะเวลาการศึกษา หลักสูตรแบบศึกษาไม่เต็มเวลา ใช้ระยะเวลาการศึกษาอย่างน้อย 4 ภาคการศึกษาปกติ และอย่างมากไม่เกิน 10 ภาคการศึกษาปกติ</p>	<p>9. โครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตร</p> <p>จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 39 หน่วยกิต</p> <p>ระยะเวลาการศึกษา เป็นหลักสูตรแบบศึกษาไม่เต็มเวลา นักศึกษาต้องใช้ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร อย่างน้อย 4 ภาคการศึกษา และอย่างมากไม่เกิน 10 ภาคการศึกษาปกติ</p>	<p>-</p> <p>-</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
	9.1 แผน ก แบบ ก1 (ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์) 1. วิทยานิพนธ์ 39 หน่วยกิต	เพิ่มแผน ก แบบ ก1 ศึกษา 39 หน่วยกิต
9.1 แผน ก แบบ ก2 (ศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์) 1. วิชาเสริมฐาน (ไม่นับหน่วยกิต) 6 หน่วยกิต 2. วิชาบังคับ 18 หน่วยกิต 3. วิชาเลือก 9 หน่วยกิต 4. วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต รวม 39 หน่วยกิต	9.2 แผน ก แบบ ก2 (ศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์) 1. วิชาบังคับ 18 หน่วยกิต 2. วิชาเลือก 9 หน่วยกิต 3. วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต รวม 39 หน่วยกิต	ยกเลิกวิชาเสริมพื้นฐาน
9.2 แผน ข. (ไม่ทำวิทยานิพนธ์) 1. วิชาเสริมฐาน (ไม่นับหน่วยกิต) 6 หน่วยกิต 2. วิชาบังคับ 18 หน่วยกิต 3. วิชาเลือก 15 หน่วยกิต 4. วิชาการค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต รวม 39 หน่วยกิต	9.3 แผน ข. (ไม่ทำวิทยานิพนธ์) 1. วิชาบังคับ 18 หน่วยกิต 2. วิชาเลือก 15 หน่วยกิต 3. วิชาการค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต รวม 39 หน่วยกิต	ยกเลิกวิชาเสริมพื้นฐาน
10. รายวิชา 1. วิชาเสริมพื้นฐาน : นักศึกษาที่ศึกษาแผน ก แบบ ก2 และแผน ข ต้องศึกษาวิชาเสริมพื้นฐาน จำนวน 2 วิชา คือ บอ.501 ความรู้เบื้องต้นว่าด้วยชนบทไทย 3(3-0-9) บอ.502 ความรู้พื้นฐานการวิจัย 3(3-0-9)	10. รายวิชา	ยกเลิกวิชาเสริมพื้นฐาน ปิดรายวิชา ปิดรายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>2. วิชาบังคับ : นักศึกษาที่ศึกษาแผน ก แบบ ก2 และแผน ข ต้องศึกษาวิชาบังคับ จำนวน 6 วิชา 18 หน่วยกิต คือ</p>	<p>1. วิชาบังคับ</p> <p>1.1 นักศึกษา แผน ก แบบ ก1 เฉพาะผู้ที่หลักสูตรประเมินให้ศึกษารายวิชา ต้องเลือกศึกษาวิชาบังคับไม่เกิน 5 วิชา 15 หน่วยกิต โดยไม่นับหน่วยกิต</p> <p>1.2 นักศึกษาแผน ก แบบ ก2 และแผน ข ต้องศึกษาวิชาบังคับจำนวน 6 วิชา 18 หน่วยกิต ดังนี้</p>	<p>เพิ่มเงื่อนไขวิชาบังคับของแผน ก แบบ ก1</p>
<p>บอ.601 ทฤษฎีสังคมศาสตร์ว่าด้วยการพัฒนา 1 3(3-0-9)</p>	<p>ปพส.601 กระบวนทัศน์ แนวคิดทฤษฎีการพัฒนา 3(3-0-9)</p>	<p>ปรับอักษรย่อ ชื่อวิชา และคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>บอ.602 การวิจัยสังคมชนบท 3(3-0-9)</p>	<p>ปพส.602 วิธีวิทยาการวิจัย การพัฒนา และการจัดการความรู้ 3(3-0-9)</p>	<p>ปรับอักษรย่อ ชื่อวิชา และคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>บอ.603 การศึกษาวิเคราะห์ชุมชนเพื่อการพัฒนา 3(3-0-9)</p>		<p>ปิดรายวิชา</p>
	<p>ปพส.603 การขับเคลื่อนนโยบายกฎหมายและกลไกที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม 3(3-0-9)</p>	<p>เปิดรายวิชาใหม่</p>
<p>บอ.604 จริยศาสตร์การพัฒนา 3(3-0-9)</p>	<p>ปพส.604 จริยศาสตร์การพัฒนา 3(3-0-9)</p>	<p>ปรับอักษรย่อวิชา</p>
	<p>ปพส.605 การบริหารองค์กรและโครงการพัฒนา 3(3-0-9)</p>	<p>ปรับปรุงจากวิชาเลือก บอ.680 ปรับอักษรย่อ ชื่อวิชา และคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>บอ.701 การศึกษาภาคสนาม 3(1-6-5)</p>		<p>ปิดรายวิชา</p>
<p>บอ.702 สัมมนาการเปลี่ยนแปลงสังคมชนบท 3(1-6-5)</p>	<p>ปพส.701 สัมมนาการจัดการอย่างสร้างสรรค์ในสังคมพหุวัฒนธรรม 3(3-0-9)</p>	<p>ปรับอักษรย่อ รหัส ชื่อวิชา และคำอธิบายรายวิชา</p>

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
3. วิชาเลือก: นักศึกษาที่ศึกษาแผน ก แบบ ก2 ต้องเลือกศึกษาวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต และนักศึกษาที่เลือกศึกษาแผน ข ต้องเลือกศึกษาวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต ดังนี้	2. วิชาเลือก 2.1 นักศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ให้เลือกไม่น้อยกว่า 3 วิชา 9 หน่วยกิต 2.2 นักศึกษา แผน ข ให้เลือกศึกษา 5 วิชา รวม 15 หน่วยกิต	
บอ.680 การวางแผนและบริหารโครงการพัฒนา 3(3-0-9)		ปรับปรุงเป็นวิชาบังคับ ปพส.605
บอ.670 การประยุกต์ใช้การวิจัยในงานพัฒนา 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.671 การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อการพัฒนาชนบท 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.681 การติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนา 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.683 จิตวิทยาประยุกต์เพื่อการพัฒนาชนบท 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.690 ทฤษฎีสังคมศาสตร์ว่าด้วยการพัฒนา 2 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.691 พลวัตการเมืองและการพัฒนาชนบทไทย 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.692 เศรษฐกิจทางเลือกเพื่อการพัฒนา 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.693 ภูมิปัญญากับการจัดการความรู้ท้องถิ่น 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.694 สิทธิมนุษยชนกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.695 ความขัดแย้งและความรุนแรง ในสังคมชนบท 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.696 สตรีกับการพัฒนาชนบท 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
	ปพส.681 แนวคิดและการประยุกต์ใช้ศาสตร์แห่งความซับซ้อน 3(3-0-9) เพื่อการพัฒนา	เปิดรายวิชาใหม่
	ปพส.682 ชนบทไทยศึกษา 3(3-0-9)	เปิดรายวิชาใหม่
	ปพส.691 การจัดการงานอาสาสมัครเพื่องานพัฒนา 3(3-0-9)	เปิดรายวิชาใหม่
บอ.697 ขบวนการประชาสังคมกับการพัฒนาชนบทไทย 3(3-0-9)	ปพส.692 ประชาสังคมกับการพัฒนาสังคมไทย 3(3-0-9)	ปรับอักษรย่อ รหัส ชื่อวิชา และ คำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
บอ.699 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 3(3-0-9)	ปพส.693 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 3(3-0-9)	ปรับอักษรย่อ และรหัสรายวิชา
	ปพส.694 นวัตกรรมสังคมเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น 3(3-0-9)	เปิดรายวิชาใหม่
บอ.682 ระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนา 3(3-0-9)	ปพส.695 การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการวางแผนพัฒนาเมืองและชนบท (พัฒนาสังคม)	ปรับอักษรย่อ ชื่อวิชา และคำอธิบาย รายวิชา
บอ.698 การศึกษาค้นคว้าเฉพาะเรื่องทางด้านชนบทศึกษา 3(3-0-9)	ปพส.696 การศึกษาเฉพาะเรื่องทางด้านการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ 3(3-0-9)	ปรับอักษรย่อ รหัส ชื่อวิชา และ คำอธิบายรายวิชา
	ปพส.697 การศึกษาระณีเลือกสรร 3(3-0-9)	เปิดรายวิชาใหม่
	ปพส.771 การออกแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างสร้างสรรค์ 3(3-0-9)	เปิดรายวิชาใหม่
	ปพส.772 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนา 3(3-0-9)	เปิดรายวิชาใหม่
ทั้งนี้ นักศึกษาสามารถเลือกศึกษารายวิชาเลือกต่างๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยระดับปริญญาโท โดยรายวิชาดังกล่าวต้องมีการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคและได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานั้นๆ ระบบทวิภาคและได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานั้นๆ ซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกศึกษารายวิชาต่างคณะได้ไม่เกิน 6 หน่วยกิต	ทั้งนี้ นักศึกษาสามารถเลือกศึกษารายวิชาเลือกต่างๆ ที่เปิดสอนในหรือนอกมหาวิทยาลัยระดับปริญญาโท โดยรายวิชาดังกล่าวต้องมีการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคและได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานั้นๆ ระบบทวิภาคและได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานั้นๆ ซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกศึกษารายวิชาต่างคณะได้ไม่เกิน 6 หน่วยกิต	เพิ่มการเลือกเรียนวิชาเลือกนอกมหาวิทยาลัย
4. การค้นคว้าอิสระ	3. การค้นคว้าอิสระ	
บอ.799 การค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต	ปพส.799 การค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต	ปรับอักษรย่อรายวิชา
5. วิทยานิพนธ์	4. วิทยานิพนธ์	
	ปพส.839 วิทยานิพนธ์ (แผน ก แบบ ก1) 39 หน่วยกิต	เปิดวิชาใหม่
บอ.800 วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต	ปพส.800 วิทยานิพนธ์ (แผน ก แบบ ก2) 12 หน่วยกิต	ปรับอักษรย่อ และคำอธิบายรายวิชา

ภาคผนวก 3 ตารางเปรียบเทียบรายวิชาของหลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2556 กับฉบับ พ.ศ. 2561

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
1. รายวิชาที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง	1. รายวิชาที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง	
- ไม่มี -	- ไม่มี -	
2. รายวิชาที่มีการเปลี่ยนแปลง	2. รายวิชาที่มีการเปลี่ยนแปลง	
วิชาบังคับ	วิชาบังคับ	
บอ.601 ทฤษฎีสังคมศาสตร์ว่าด้วยการพัฒนา 1 3(3-0-9)	ปพส.601 กระบวนทัศน์ แนวคิดทฤษฎีการพัฒนา 3(3-0-9)	ปรับอักษรย่อ ชื่อวิชา และคำอธิบายรายวิชา
บอ.602 การวิจัยสังคมชนบท 3(3-0-9)	ปพส.602 วิธีวิทยาการวิจัย การพัฒนา และการจัดการความรู้ 3(3-0-9)	ปรับอักษรย่อ ชื่อวิชา และคำอธิบายรายวิชา
บอ.604 จริยศาสตร์การพัฒนา 3(3-0-9)	ปพส.604 จริยศาสตร์การพัฒนา 3(3-0-9)	ปรับอักษรย่อวิชา
บอ.680 การวางแผนและบริหารโครงการพัฒนา 3(3-0-9)	ปพส.605 การบริหารองค์กรและโครงการพัฒนา 3(3-0-9)	ปรับปรุงจากวิชาเลือก บอ.680 เป็น ปพส.605 ปรับอักษรย่อ รหัส ชื่อวิชา และคำอธิบายรายวิชา
บอ.702 สัมมนาการเปลี่ยนแปลงสังคมชนบท 3(1-6-5)	ปพส.701 สัมมนาการจัดการอย่างสร้างสรรค์ในสังคม พหุวัฒนธรรม 3(3-0-9)	ปรับอักษรย่อ รหัส ชื่อวิชา และคำอธิบายรายวิชา
วิชาเลือก	วิชาเลือก	
บอ.697 ขบวนการประชาสังคมกับการพัฒนาชนบทไทย 3(3-0-9)	ปพส.692 ประชาสังคมกับการพัฒนาสังคมไทย 3(3-0-9)	ปรับอักษรย่อ รหัส ชื่อวิชา และคำอธิบายรายวิชา
บอ.699 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 3(3-0-9)	ปพส.693 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 3(3-0-9)	ปรับอักษรย่อ และรหัสรายวิชา
บอ.682 ระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนา 3(3-0-9)	ปพส.695 การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการวางแผนพัฒนาเมืองและชนบท (พัฒนาสังคม) 3(3-0-9)	ปรับอักษรย่อ รหัส ชื่อวิชา และคำอธิบายรายวิชา
บอ.698 การศึกษาค้นคว้าเฉพาะเรื่อง ทางด้านชนบทศึกษา 3(3-0-9)	ปพส.696 การศึกษาเฉพาะเรื่องทางการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ 3(3-0-9)	ปรับอักษรย่อ รหัส ชื่อวิชา และคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
การค้นคว้าอิสระ บอ.799 การค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต	การค้นคว้าอิสระ ปพส.799 การค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต	ปรับอักษรย่อรายวิชา
วิทยานิพนธ์ บอ.800 วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต	วิทยานิพนธ์ ปพส.800 วิทยานิพนธ์ (แผน ก แบบ ก2) 12 หน่วยกิต	ปรับอักษรย่อ และคำอธิบายรายวิชา
3. รายวิชาที่เปิดเพิ่ม	3. รายวิชาที่เปิดเพิ่ม	
	วิชาบังคับ ปพส.603 การขับเคลื่อนนโยบายกฎหมายและกลไก ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม 3(3-0-9)	เปิดรายวิชาใหม่
	วิชาเลือก ปพส.681 แนวคิดและการประยุกต์ใช้ศาสตร์ แห่งความซับซ้อนเพื่อการพัฒนา 3(3-0-9)	เปิดรายวิชาใหม่
	ปพส.682 ชนบทไทยศึกษา 3(3-0-9)	เปิดรายวิชาใหม่
	ปพส.691 การจัดการงานอาสาสมัครเพื่องานพัฒนา 3(3-0-9)	เปิดรายวิชาใหม่
	ปพส.694 นวัตกรรมสังคมเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น 3(3-0-9)	เปิดรายวิชาใหม่
	ปพส.697 การศึกษากรณีเลือกสรร 3(3-0-9)	เปิดรายวิชาใหม่
	ปพส.771 การออกแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ อย่างสร้างสรรค์ 3(3-0-9)	เปิดรายวิชาใหม่
	ปพส.772 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนา 3(3-0-9)	เปิดรายวิชาใหม่
	วิทยานิพนธ์ ปพส.839 วิทยานิพนธ์ (แผน ก แบบ ก1) 39 หน่วยกิต	เปิดรายวิชาใหม่

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2556	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561	สรุปการเปลี่ยนแปลง
4. รายวิชาที่ตัดออก	4. รายวิชาที่ตัดออก	
วิชาเสริมพื้นฐาน		
บอ.501 ความรู้เบื้องต้นว่าด้วยชนบทไทย 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.502 ความรู้พื้นฐานการวิจัย 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
วิชาบังคับ		
บอ.603 การศึกษาวิเคราะห์ชุมชนเพื่อการพัฒนา 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.701 การศึกษาภาคสนาม 3(1-6-5)		ปิดรายวิชา
วิชาเลือก		
บอ.670 การประยุกต์ใช้การวิจัยในงานพัฒนา 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.671 การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อการพัฒนาชนบท 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.681 การติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนา 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.683 จิตวิทยาประยุกต์เพื่อการพัฒนาชนบท 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.690 ทฤษฎีสังคมศาสตร์ว่าด้วยการพัฒนา 2 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.691 พลวัตการเมืองและการพัฒนาชนบทไทย 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.692 เศรษฐกิจทางเลือกเพื่อการพัฒนา 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.693 ภูมิปัญญากับการจัดการความรู้ท้องถิ่น 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.694 สิทธิมนุษยชนกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.695 ความขัดแย้งและความรุนแรง ในสังคมชนบท 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา
บอ.696 สตรีกับการพัฒนาชนบท 3(3-0-9)		ปิดรายวิชา

ภาคผนวก 4 คำสั่ง ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรฯ
2. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561
3. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2547